

II. Dane ogólne o motoryzacji i wypadkach drogowych.

II.1 Ogólne dane o motoryzacji.

Od początku lat dziewięćdziesiątych liczba pojazdów silnikowych w Polsce systematycznie rośnie.

Tab.1 Liczba pojazdów silnikowych w latach 1991- 2002

lata	pojazdy silnikowe		w tym:					
			samochody osobowe		samochody ciężarowe		motocykle	
	Ogółem	1991=100%	Ogółem	1991=100%	Ogółem	1991=100%	Ogółem	1991=100%
1991	9860739	100,0	6112171	100,0	1151458	100,0	1235640	100,0
1992	10206990	103,5	6504716	106,4	1212058	105,3	1134366	91,8
1993	10437538	105,8	6770557	110,8	1235158	107,3	1067634	86,4
1994	10858094	110,1	7153141	117,0	1306861	113,5	1008410	81,6
1995	11185781	113,4	7517266	123,0	1354099	117,6	929269	75,2
1996	11765401	119,3	8054448	131,8	1431357	124,3	875663	70,9
1997	12283503	124,6	8533449	139,6	1487439	129,2	842358	68,2
1998	12709244	128,9	8890763	145,5	1562814	135,7	819902	66,4
1999	13169216	133,5	9282816	151,9	1682887	146,1	804461	65,1
2000	14106078	143,1	9991260	163,5	1879068	163,2	802618	64,9
2001	14724293	149,3	10503052	171,8	1979293	171,9	802752	65,0

Położenie naszego kraju na szlaku transportowym wschód – zachód generuje bardzo duży ruch tranzytowy. Jak wynika z danych Komendy Głównej Straży Granicznej w 2002 roku do Polski wjechało 14.875.828 pojazdów kierowanych przez cudzoziemców, tj. o 18,5% mniej niż w roku 2001. Nasz kraj odwiedziło 51.204.504 obywateli innych państw.

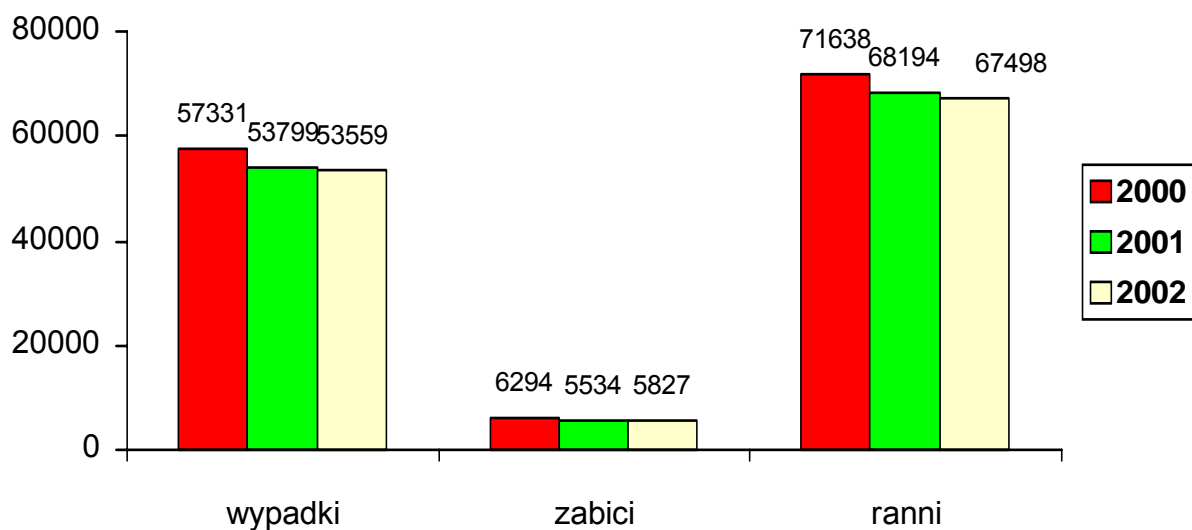
Pojazdy obce – wjazd do Polski w 2002 roku na poszczególnych odcinkach granicy państwowej

Odcinek granicy z:	Samochody osobowe	Pojazdy ciężarowe	Autobusy
Federacją Rosyjską	315.186	28.962	6.299
Republiką Litewską	239.863	264.488	12.221
Republiką Białoruś	1.161.518	188.033	21.113
Ukrainą	1.272.604	104.831	28.939
Republiką Słowacką	372.709	85.841	9.610
Republiką Czeską	2.876.185	215.814	20.683
Niemcami	6.991.574	555.768	40.113
morski	35.893	26.301	1.280
Ogółem	13.265.532	1.470.038	140.258

II.2 Wypadki drogowe i ich skutki w 2002 roku.

W okresie od stycznia do grudnia 2002 roku odnotowano **53.559** wypadków drogowych. W porównaniu z rokiem 2000 kiedy to wydarzyło się **57.331** wypadków liczba ta spadła o **3.772** (-6,6%), a w porównaniu z 2001 rokiem, w którym zanotowaliśmy **53.799** wypadków, liczba ta zmniejszyła się o **240** (-0,4%). Zmniejszyła się również liczba osób, które zostały ranne w tych wypadkach z **71.638** w 2000 roku (- 5,8%) i **68.194** w 2001 roku do **67.498** w roku 2002 (- 1 %). W wyniku wypadków drogowych w 2002 roku **5.827** osób poniosło śmierć. W porównaniu z rokiem 2000 nastąpił spadek o **467** osób (-7,4%), a w stosunku do 2001 wzrost o **293** (+5,3%).

W 2002 roku do jednostek Policji zgłoszono **358.807** kolizji drogowych. Z każdym rokiem liczba tych zdarzeń systematycznie rośnie. W porównaniu do roku 2000, kiedy zanotowano 335.703 kolizje, nastąpił wzrost o 23.104 (+6,9%), natomiast w porównaniu do 2001 roku, w którym było 342.408 kolizji, liczba wzrosła o 16.399 (+4,8%).

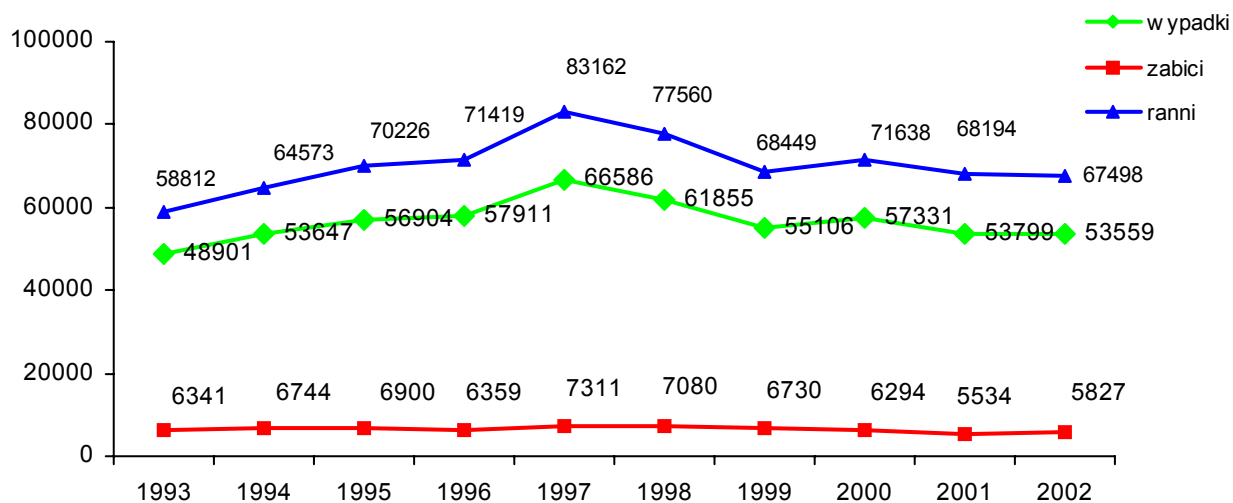

W ostatnim dziesięcioleciu najczęściej wypadków drogowych odnotowano w 1997 roku, w tym samym roku stwierdzono też największy wzrost liczby osób rannych w wypadkach drogowych. W latach 1998 – 1999 obserwowane było zmniejszanie się liczby wypadków drogowych oraz ich ofiar. W roku 2000 tendencja spadkowa uległa zahamowaniu, ale w 2001 roku nastąpił ponowny spadek, tak też było w 2002. Jednakże w 2002 roku wzrosła liczba osób zabitych.

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w latach 1993 – 2002

Lata	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	1993=100%	Ogółem	1993=100%	Ogółem	1993=100%
1993	48 901	100	6 341	100	58 812	100
1994	53 647	109,7	6 744	106,4	64 573	109,8
1995	56 904	116,4	6 900	108,8	70 226	119,4
1996	57 911	118,4	6 359	100,3	71 419	121,4
1997	66 586	136,2	7 311	115,3	83 162	141,4
1998	61 855	126,5	7 080	111,6	77 560	131,9
1999	55 106	112,7	6 730	106,1	68 449	116,4
2000	57 331	117,2	6 294	99,3	71 638	121,8
2001	53 799	110,0	5 534	87,3	68 194	115,9
2002	53 559	109,5	5 827	91,9	67 498	114,7

Tendencje występujące w latach 1993 – 2002 obrazuje poniższy wykres

W rozbiciu na poszczególne województwa stan bezpieczeństwa przedstawiał się następująco:

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w województwach w 2002 r.

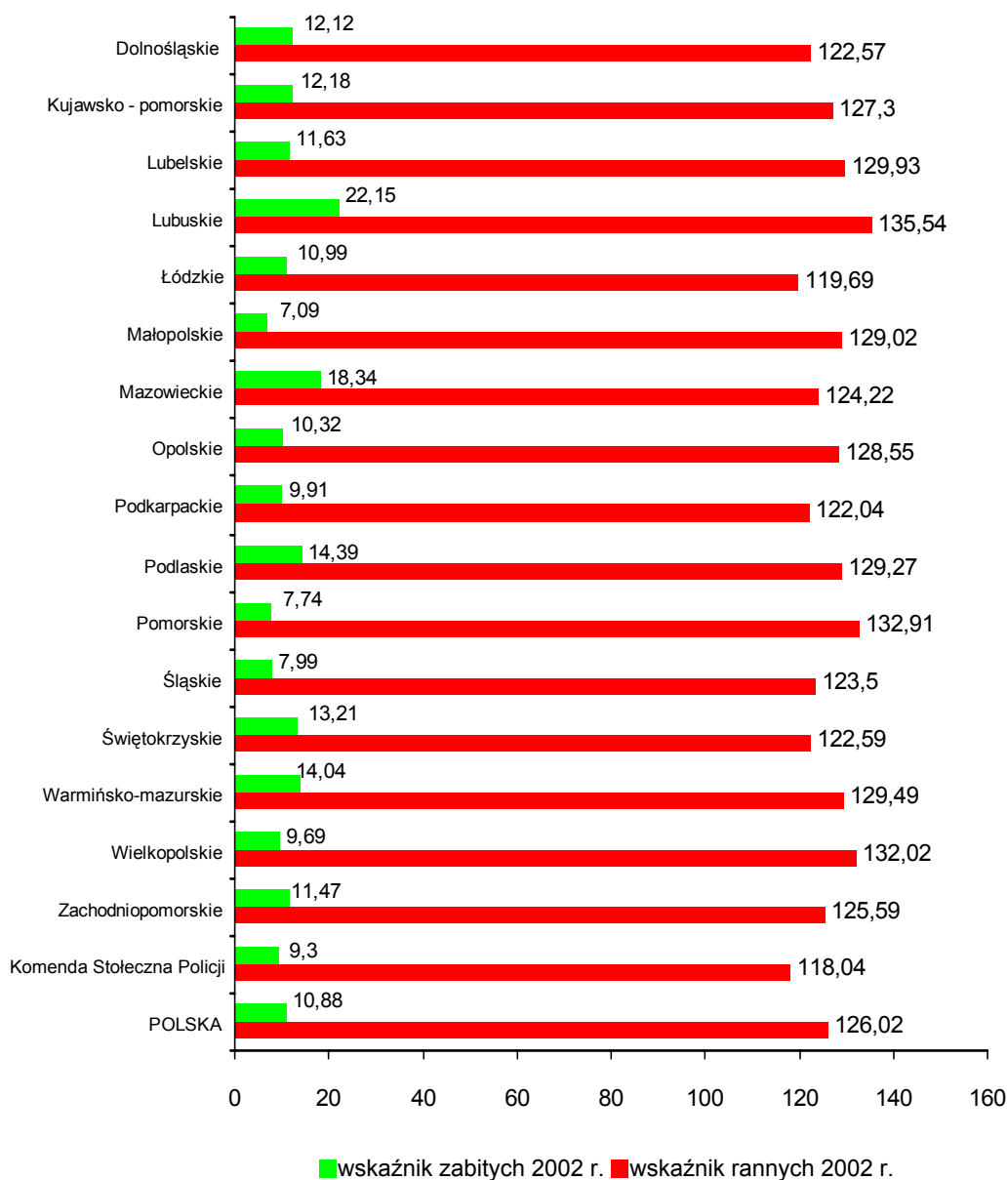
Województwa	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
POLSKA	53.559	100	5.827	100	67.498	100
Dolnośląskie	3.242	6,1	393	6,7	3.974	5,9
Kujawsko – pomorskie	2.626	4,9	320	5,5	3.343	5,0
Lubelskie	3.043	5,7	354	6,1	3.954	5,9
Lubuskie	799	1,5	177	3,0	1.083	1,6
Łódzkie	4.631	8,6	509	8,7	5.543	8,2
Podlaskie	1.452	2,7	209	3,6	1.877	2,8
Małopolskie	5.286	9,9	375	6,4	6.820	10,1
Mazowieckie	3.794	7,1	696	11,9	4.713	7,0
Opolskie	1.366	2,6	141	2,4	1.756	2,6
Podkarpackie	2.250	4,2	223	3,8	2.746	4,1
Pomorskie	3.682	6,9	285	4,9	4.894	7,3
Śląskie	6.421	12,0	513	8,8	7.930	11,7

Świętokrzyskie	2.209	4,1	292	5,0	2.708	4,0
Warmińsko-mazurskie	1.787	3,3	251	4,3	2.314	3,4
Wielkopolskie	5.362	10,0	520	8,9	7.079	10,5
Zachodniopomorskie	2.179	4,1	250	4,3	2.715	4,0
Komenda Stołeczna Policji	3.430	6,4	319	5,5	4.049	6,0

Niemniej jednak mając na uwadze różnice pomiędzy poszczególnymi województwami zarówno w liczbie mieszkańców, powierzchni itp., należałoby określić wskaźnik zabitych i rannych na 100 wypadków drogowych. To pozwoli dokonać oceny i porównania stanu bezpieczeństwa w poszczególnych województwach.

W roku 2002 wskaźniki te przedstawiały się następująco:

	Wypadki	Zabici	Ranni	Wskaźnik zabitych na 100 wypadków	Wskaźnik rannych na 100 wypadków
Dolnośląskie	3.242	393	3.974	12,12	122,57
Kujawsko - pomorskie	2.626	320	3.343	12,18	127,30
Lubelskie	3.043	354	3.954	11,63	129,93
Lubuskie	799	177	1.083	22,15	135,54
Łódzkie	4.631	509	5.543	10,99	119,69
Małopolskie	5.286	375	6.820	7,09	129,02
Mazowieckie	3.794	696	4.713	18,34	124,22
Opolskie	1.366	141	1.756	10,32	128,55
Podkarpackie	2.250	223	2.746	9,91	122,04
Podlaskie	1.452	209	1.877	14,39	129,27
Pomorskie	3.682	285	4.894	7,74	132,91
Śląskie	6.421	513	7.930	7,99	123,50
Świętokrzyskie	2.209	292	2.708	13,21	122,59
Warmińsko-mazurskie	1.787	251	2.314	14,04	129,49
Wielkopolskie	5.362	520	7.079	9,69	132,02
Zachodniopomorskie	2.179	250	2.715	11,47	125,59
Komenda Stołeczna Policji	3.430	319	4.049	9,30	118,04
POLSKA	53.559	5.827	67.498	10,88	126,02

Najwyższy wskaźnik zabitych na 100 wypadków drogowych odnotowano w województwie lubuskim, wyniósł on 22,15, tj. ponad dwukrotnie więcej niż wynosi wskaźnik dla kraju (10,88). Najniższy wskaźnik zabitych stwierdzono w województwie małopolskim, na 100 wypadków drogowych wyniósł on 7,09.

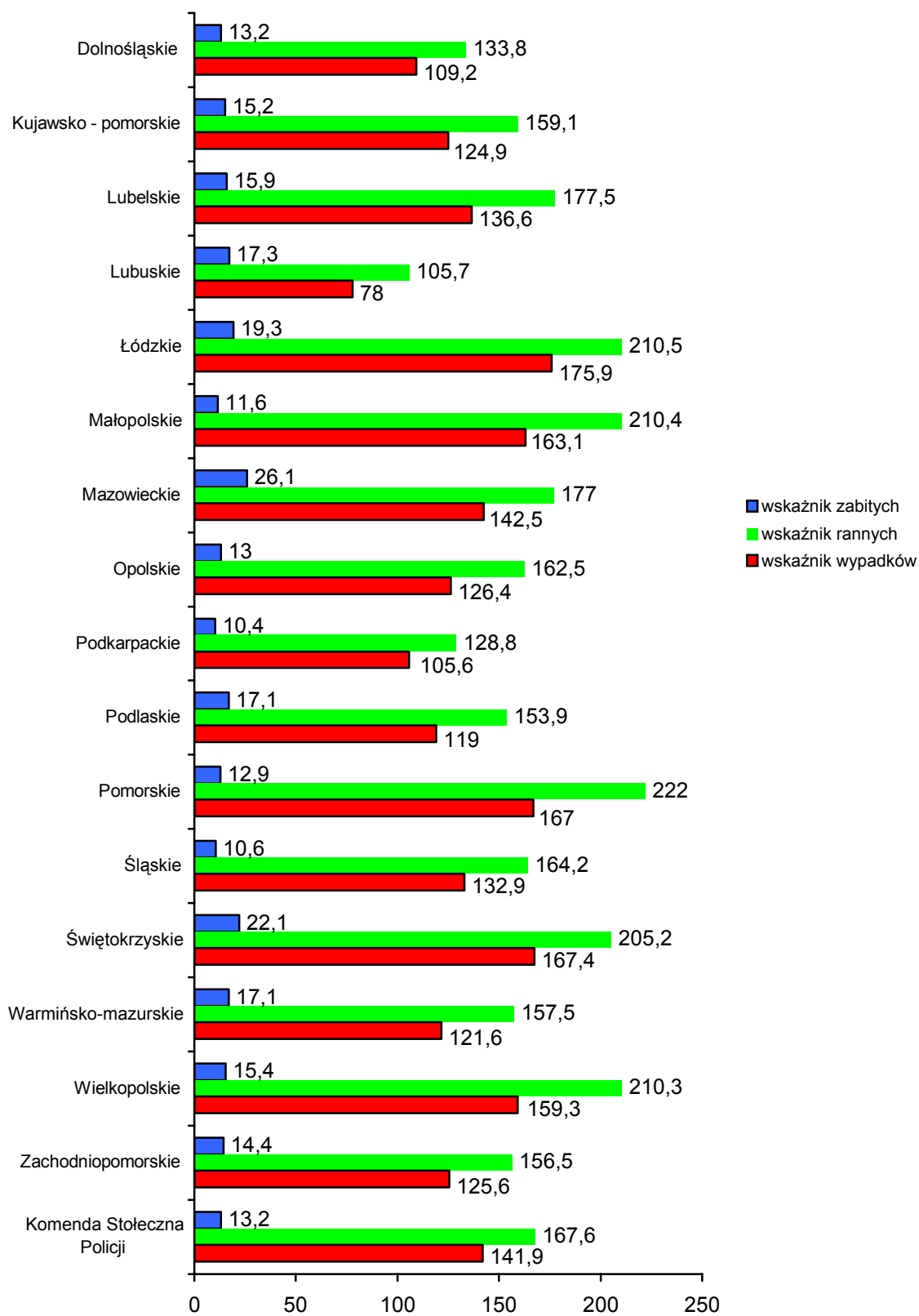
Natomiast wskaźniki stanu bezpieczeństwa w zależności od liczby mieszkańców są w 2002 roku następujące:

Województwo	Ludność	Wskaźnik wypadków na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik zabitych na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik rannych na 100.000 mieszkańców
Dolnośląskie	2 970 094	109,2	13,2	133,8
Kujawsko - pomorskie	2 101 654	124,9	15,2	159,1
Lubelskie	2 227 574	136,6	15,9	177,5
Lubuskie	1 024 449	78,0	17,3	105,7
Łódzkie	2 632 879	175,9	19,3	210,5
Małopolskie	3 240 928	163,1	11,6	210,4
Mazowieckie	2 663 003	142,5	26,1	177,0
Opolskie	1 080 505	126,4	13,0	162,5
Podkarpackie	2 131 368	105,6	10,4	128,8
Podlaskie	1 219 879	119,0	17,1	153,9
Pomorskie	2 204 375	167,0	12,9	222,0
Śląskie	4 830 472	132,9	10,6	164,2
Świętokrzyskie	1 319 611	167,4	22,1	205,2
Warmińsko-mazurskie	1 469 274	121,6	17,1	157,5
Wielkopolskie	3 366 020	159,3	15,4	210,3
Zachodniopomorskie	1 734 315	125,6	14,4	156,5
KSP Warszawa*	2 416 003	141,9	13,2	167,6
P o l s k a	38 632 453	138,6	15,1	174,7

*wskaźniki liczone dla m. Warszawy łącznie z podległymi KSP powiatami

Zauważyć należy, że wskaźniki wypadków i rannych są niższe od ubiegłorocznych (139,2 i 176,5), ale wskaźnik zabitych jest wyższy w porównaniu z 2001 rokiem (14,3).

Wypadki, zabici i ranni na 100.000 mieszkańców wg województw w 2002 r.

III. CZAS I MIEJSCE POWSTAWANIA WYPADKÓW DROGOWYCH

III.1 Czas powstawania wypadków drogowych w 2002 roku.

W 2002 r. najwięcej wypadków miało miejsce w październiku, czerwcu i sierpniu. W październiku liczba wypadków drogowych wynosiła 10,2%, a w czerwcu i sierpniu przekroczyła 9% ogółu tych zdarzeń. Duża liczba wypadków w miesiącach letnich oraz jesiennych jest zjawiskiem obserwowanym od kilku lat. Niewątpliwie za jedną z przyczyn uznać można znacznie zwiększone natężenie ruchu w okresie wakacyjnym oraz pogorszenie się warunków atmosferycznych w okresie jesiennym. Natomiast najmniejszą liczbę wypadków zarejestrowano w lutym i styczniu. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy uznać można fakt, że uczestnicy ruchu drogowego mają świadomość możliwości pojawienia się niekorzystnych warunków drogowych (oblodzenie, opady śniegu, itp.). Ponadto ciężka sytuacja panująca na drodze „wymusza” w pewien sposób zwiększenie uwagi i powoduje, że kierujący pojazdami zachowują się bardziej ostrożnie.

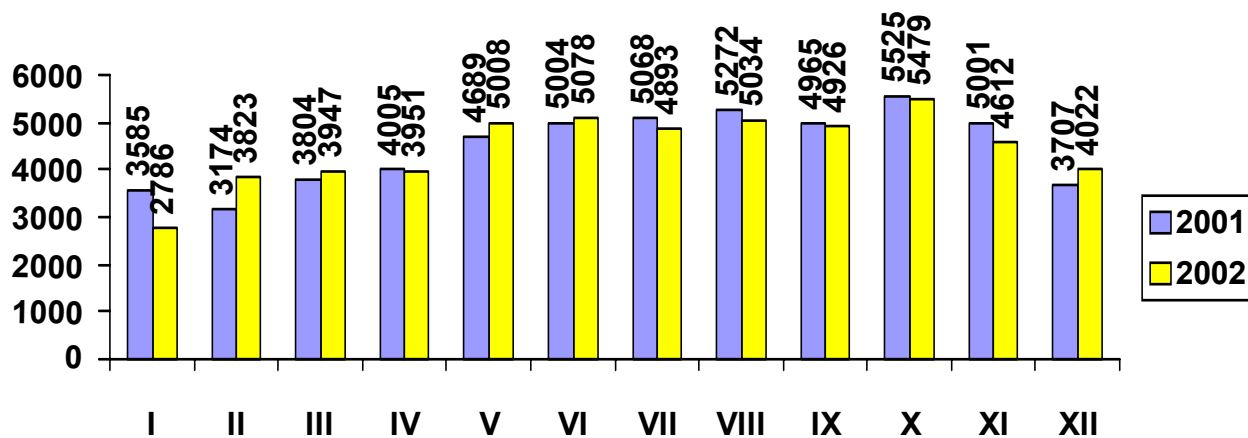
Wypadki drogowe i ich skutki w rozbiciu na poszczególne miesiące oraz porównanie z rokiem 2001.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Styczeń	2786	3585	310	389	3421	4459
Luty	3823	3174	433	327	4711	3913
Marzec	3947	3804	432	370	4924	4772
Kwiecień	3951	4005	396	377	5052	5168
Maj	5008	4689	467	377	6385	5901
Czerwiec	5078	5004	491	472	6572	6565
Lipiec	4893	5068	517	542	6468	6816
Sierpień	5034	5272	561	515	6679	6872
Wrzesień	4926	4965	516	577	6202	6432
Październik	5479	5525	662	674	6696	6736
Listopad	4612	5001	554	553	5551	5951
Grudzień	4022	3707	488	361	4837	4609

Tendencja wypadków w 2002 roku.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2002	2001=100%	2002	2001=100%	2002	2001=100%
Styczeń	2786	77,7	310	79,7	3421	76,7
Luty	3823	120,4	433	132,4	4711	120,4
Marzec	3947	103,6	432	116,7	4924	103,2
Kwiecień	3951	98,6	396	105,0	5052	97,7
Maj	5008	106,8	467	123,9	6385	108,2
Czerwiec	5078	101,5	491	104,0	6572	100,1
Lipiec	4893	96,5	517	95,4	6468	94,9
Sierpień	5034	95,5	561	108,9	6679	97,2
Wrzesień	4926	99,2	516	89,4	6202	96,4
Październik	5479	99,2	662	98,2	6696	99,4
Listopad	4612	92,2	554	100,2	5551	93,3
Grudzień	4022	108,5	488	135,2	4837	104,9

Wypadki drogowe wg. miesięcy w latach 2001 i 2002

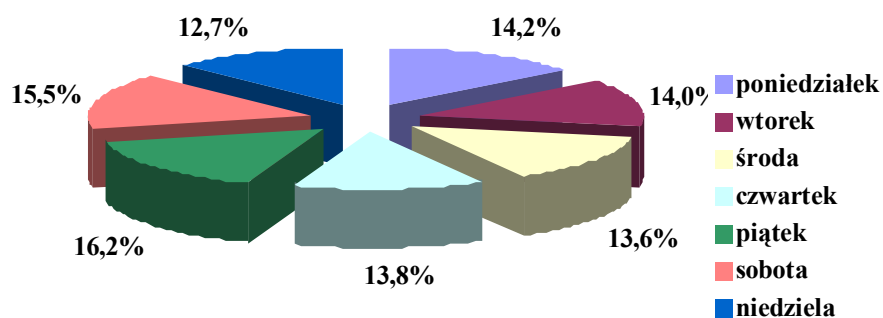

Dokonując podziału wypadków drogowych na poszczególne dni tygodnia, najczęściej zdarzeń oraz największą liczbę osób zabitych i rannych odnotowano pod koniec tygodnia, tj. w piątki (16,2% ogółu) i soboty (15,5% ogółu) oraz w poniedziałki (14,2% ogółu). Zastanawiającym natomiast jest fakt, że niedziele – które są dniami wzmożonego ruchu związanego z powrotami z weekendowego wypoczynku – to dni, w których odnotowano najmniej wypadków drogowych (12,7 % ogółu). Przyczyną tego stanu może być zmniejszenie się ruchu na obszarach zabudowanych (gdzie zanotowano 72,2% wszystkich wypadków) i przeniesieniu go poza ten obszar, zwłaszcza w godzinach popołudniowych i wczesno - wieczornych. To z kolei powoduje tak duże zagęszczenie pojazdów, że dochodzi do znacznego uspokojenia ruchu.

Wypadki drogowe i ich skutki według dni tygodnia w 2002 r.

Dni tygodnia	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	53.559	100	5.827	100	67.498	100
Poniedziałek	7.597	14,2	817	14,0	9.282	13,8
Wtorek	7.481	14,0	762	13,1	8.857	13,1
Środa	7.310	13,6	701	12,0	8.853	13,1
Czwartek	7.395	13,8	781	13,4	9.034	13,4
Piątek	8.656	16,2	898	15,4	10.724	15,9
Sobota	8.298	15,5	940	16,1	10.900	16,1
Niedziela	6.822	12,7	928	15,9	9.848	14,6

Wypadki drogowe wg. dni tygodnia w 2002 roku

Zarówno w 2002 jak i w latach poprzednich największe nasilenie wypadków wystąpiło w godzinach 16 – 19, a szczególnie między godz. 16 a 18, czyli w okresie bardzo dużego natężenia ruchu w związku z powrotami z pracy. W godzinach 16 – 19 najwięcej osób zostało rannych, natomiast najwięcej osób zginęło w przedziale czasowym między godzinami 17 i 21. Najmniej wypadków odnotowano w godzinach 24 – 5, w tym czasie również najmniej osób zostało rannych oraz poniosło śmierć.

Wypadki drogowe i ich skutki według godzin w 2002 r.

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	53559	100	5827	100	67498	100
1-1.59	912	1,7	188	3,2	1231	1,8
2-2.59	535	1,0	120	2,1	773	1,1
3-3.59	541	1,0	129	2,2	808	1,2
4-4.59	507	0,9	110	1,9	755	1,0
5-5.59	780	1,5	131	2,2	1052	1,6
6-6.59	1457	2,7	224	3,8	1839	2,7
7-7.59	1979	3,7	186	3,2	2631	3,9
8-8.59	2184	4,1	185	3,2	2841	4,2
9-9.59	2260	4,2	179	3,1	2816	4,2
10-10.59	2675	5,0	216	3,7	3331	4,9
11-11.59	2821	5,3	230	3,9	3537	5,2
12-12.59	2926	5,5	211	3,6	3702	5,5
13-13.59	3117	5,8	219	3,8	3977	5,9
14-14.59	3533	6,6	271	4,7	4437	6,6

15-15.59	3587	6,7	247	4,2	4596	6,8
16-16.59	3786	7,1	331	5,7	4647	6,9
17-17.59	3970	7,4	397	6,8	4841	7,2
18-18.59	3942	7,4	470	8,1	4714	7,0
19-19.59	3572	6,7	434	7,4	4268	6,3
20-20.59	2790	5,2	394	6,8	3434	5,1
21-21.59	2264	4,2	327	5,6	2811	4,2
22-22.59	1806	3,4	296	5,1	2291	3,4
23-23.59	1198	2,2	234	4,0	1586	2,3
24-24.59	417	0,8	98	1,7	580	0,9

Na występowanie wypadków drogowych wpływ mają także warunki atmosferyczne oraz oświetlenie, przy czym ten ostatni czynnik jest uzależniony od pory dnia i pory roku.

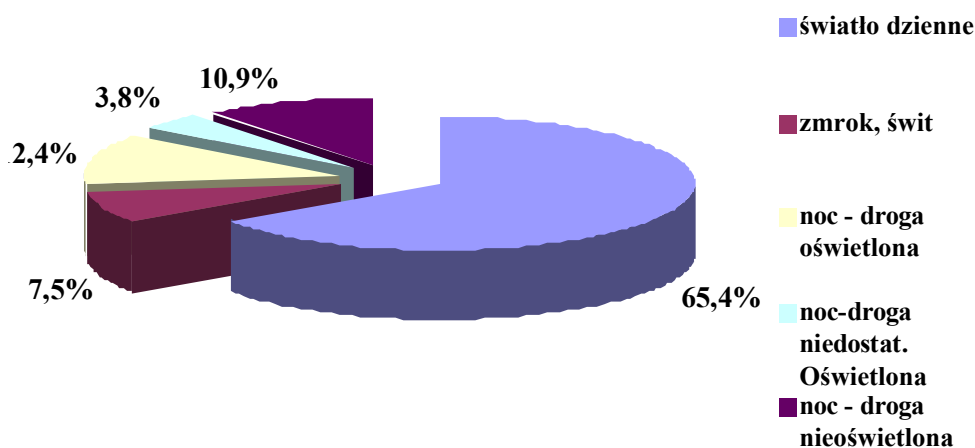
Podobnie jak w roku 2001 najczęściej, bo 35.503, tj.66,3% wypadków, wydarzyło się przy dobrych warunkach atmosferycznych. Tłumaczyć można to tym, że takie warunki atmosferyczne powodują obniżenie uwagi uczestników ruchu, skłaniają np. do rozwijania większej prędkości przez kierujących pojazdami oraz niezachowania należytej ostrożności podczas wykonywania manewrów.

Wpływ warunków atmosferycznych na stan bezpieczeństwa w 2002 r.

Warunki atmosferyczne	Wypadki		Zabici		Ranni		
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%	
Dobre warunki atmosferyczne	35.503	66,3	3.804	65,3	44.260	65,6	
Oślepiające słońce	536	1,0	39	0,7	688	1,0	
Silny wiatr	399	0,7	78	1,3	524	0,8	
Pochmurno	9.000	16,8	980	16,8	11.348	16,8	
Opady:	deszczu	6.719	12,5	777	13,3	8.814	13,1
	śniegu, gradu	1.028	1,9	90	1,5	1.367	2,0
Mgła, dym	373	0,7	59	1,0	496	0,7	

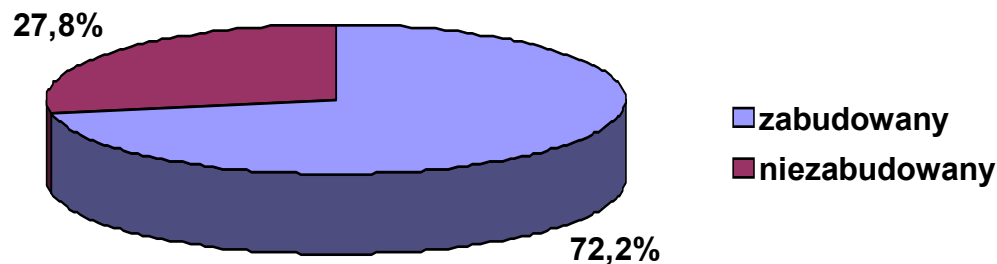
Wypadki drogowe i ich skutki w poszczególnych porach doby w 2002 r.

Oświetlenie		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
W ciągu dnia		35.015	65,4	2.807	48,2	44.691	66,2
W okresie zmroku, świtu		4.012	7,5	576	9,9	5.032	7,5
W warunkach nocnych, w tym:	na drogach oświetlonych	6.652	12,4	580	10,0	8.206	12,2
	na drogach niedostatecznie oświetlonych	2.025	3,8	323	5,5	2.302	3,4
	na drogach nie oświetlonych	5.852	10,9	1.541	26,4	7.264	10,8

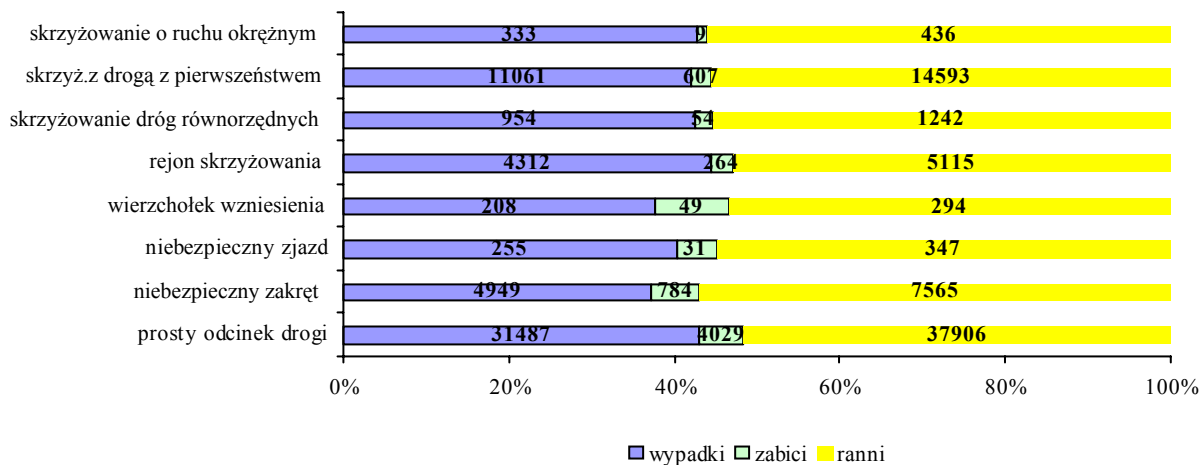

III.2 Miejsca powstawania wypadków drogowych

W 2002 roku zdecydowana większość wypadków, czyli 38.652 wydarzyły się na obszarze zabudowanym, zginęły w nich 2.762 osoby, a 46.387 zostało rannych. Poza obszarem zabudowanym zaistniało 14.907 wypadków. W ich wyniku zginęło 3.065 osób, a rany odniosło 21.111 uczestników ruchu. Procentowo podział wypadków ze względu na rodzaj obszaru występowania przedstawia się następująco:

Ponad 58% wypadków (31.487) w 2002 roku miało miejsce na prostym odcinku drogi, śmierć w nich poniosło 4.029 osób, czyli 69,1% wszystkich zabitych, a rannych zostało 37.906 uczestników ruchu, co odpowiada 56,2% ogółu. Kolejnym szczególnie niebezpiecznym miejscem są skrzyżowania z drogą z pierwszeństwem przejazdu, na ich obszarze miało miejsce 11.061 wypadków (20,7% ogółu), śmierć w nich poniosło 607 osób (10,4%), w których obrażenia ciała odniosły 14.593 osoby (21,6%).

Miejsce powstawania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
prosty odcinek drogi.		31487	58,8	4029	69,1	37906	56,2
niebezpieczny zakręt		4949	9,2	784	13,5	7565	11,2
niebezpieczny zjazd		255	0,5	31	0,5	347	0,5
wierzchołek wzniesienia		208	0,4	49	0,8	294	0,4
rejon skrzyżowania		4312	8,1	264	4,5	5115	7,6
skrzyżowanie	dróg równorzędnych	954	1,0	54	0,9	1242	1,8
	z drogą z pierwszeństwem	11061	20,7	607	10,4	14593	21,6
	o ruchu okrężnym	333	0,6	9	0,2	436	0,6

W innych charakterystycznych miejscach występowania wypadków najczęściej, czyli 11% zanotowano na przejściach dla pieszych, 4% na poboczu a 2,7% przy wyjeździe z posesji.

Wybrane charakterystyczne miejsca występowania wypadków drogowych.

Miejsce zdarzenia	wypadki		Zabici		ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
przejście dla pieszych	5895	11,0	317	5,4	6056	9,0
przystanek komunikacji publicznej	687	1,3	55	0,9	777	1,2
przejazd tramwajowy	50	0,1	3	0,1	64	0,1
torowisko tramwajowe – wydzielone	163	0,3	24	0,4	198	0,3
torowisko tramwajowe - w jezdni	121	0,2	9	0,2	157	0,2
przejazd kolejowy – strzeżony	51	0,1	12	0,2	57	0,1
przejazd kolejowy - nie strzeżony	105	0,2	39	0,7	151	0,2
most, wiadukt, estakada	328	0,6	46	0,8	434	0,6
chodnik, droga dla pieszych, rowerzystów	615	1,1	35	0,6	680	1,0
pobocze	2184	4,1	343	5,9	3114	4,6
pas dzielący jezdnię	92	0,2	17	0,3	120	0,2
przełączka na drogach dwu jezdniowych	127	0,2	15	0,3	170	0,3
wyjazd z posesji	1438	2,7	77	1,3	1750	2,6

W 2002 roku zdecydowana większość wypadków miała miejsce na drogach jednojezdniowych, dwukierunkowych – zdarzeń tych było 45.209, co stanowi 84,4% wszystkich wypadków, zginęło w nich 5.148 osób, a 57.263 zostały ranne. W stosunku do wszystkich poszkodowanych w wypadkach drogowych stanowi to odpowiednio 88,3% ogółu zabitych i 84,8% ogółu rannych.

Wypadki drogowe według rodzaju drogi.

Rodzaj drogi		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Autostrada		238	0,4	41	0,7	339	0,5
Droga ekspresowa		141	0,3	30	0,5	189	0,3
O dwóch jezdniach jednokierunkowych		6696	12,5	563	9,7	8280	12,3
Droga	jednokierunkowa	1275	2,4	45	0,8	1427	2,1
	Dwukierunkowa, jednojezdniowa	45209	84,4	5148	88,3	57263	84,8

Koncentracja większości wypadków na prostych odcinkach dróg jednojezdniowych - dwukierunkowych oraz powiązanie tego z najczęstszymi przyczynami wypadków powodowanych przez kierujących (niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe wykonywanie manewrów) świadczy o niedostosowaniu polskiej infrastruktury drogowej do wzrastającego natężenia ruchu. Brak postępu w tej dziedzinie może być jednym z istotniejszych czynników wpływających na utrzymywanie się niskiego stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Rzeczpospolitej Polskiej.

IV. Rodzaje wypadków drogowych

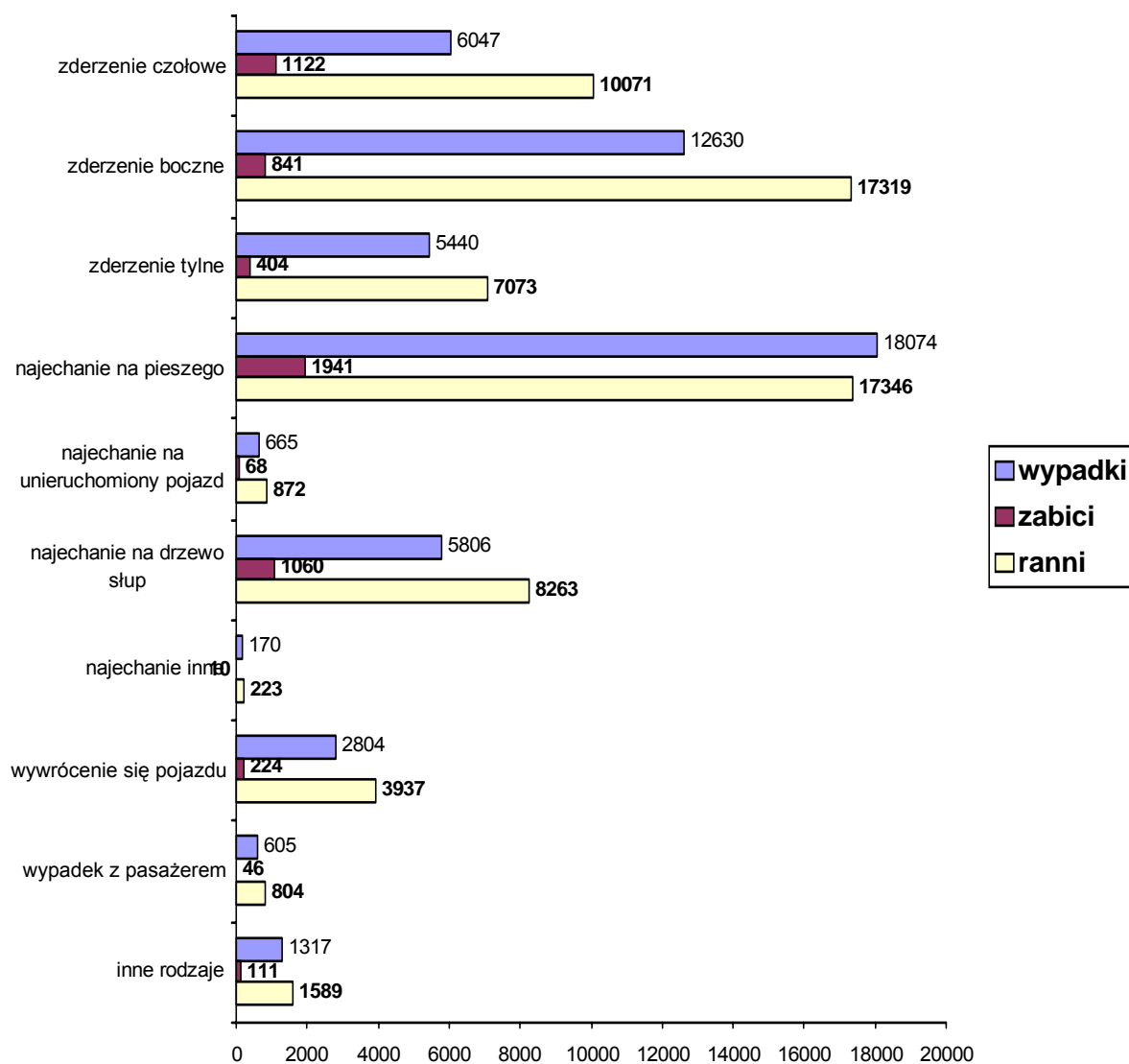
Spośród wszystkich rodzajów wypadków drogowych, na pierwsze miejsce wysuwają się zdarzenia, które zakwalifikować można do kategorii „*zderzenie się pojazdów w ruchu*”. W 2002 roku wypadków takich było 24.118 co stanowiło 45,1% ogółu. W zdarzeniach tych śmierć poniosło 2.367 osób (40,6% wszystkich zabitych), a ranne zostały 34.463 osoby (51,1% ogółu rannych).

Następnym, najczęściej występującym rodzajem wypadku, było „*najechanie na pieszego*”. Takich zdarzeń w 2002 roku było 18.074 (33,7%), w ich wyniku zginęło 1.941 osób (33,3%), a 17.346 zostało rannych (25,7%).

Rodzaje wypadków drogowych.

Rodzaj zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	100%	Ogółem	100%	Ogółem	100%
Zderzenie się pojazdów w ruchu	czołowe	6047	11,3	1122	19,3	10071	14,9
	boczne	12630	23,6	841	14,4	17319	25,7
	tylne	5440	10,2	404	6,9	7073	10,5
najechanie	na pieszego	18074	33,7	1941	33,3	17346	25,7
	na unieruchomiony pojazd	665	1,2	68	1,2	872	1,3
	na drzewo słup	5806	10,8	1060	18,2	8263	12,2
	na zaporę kolejową	10	0,0	0	0	12	0,0
	na dziurę, wybój garb	64	0,1	6	0,1	89	0,1
	na zwierzę	96	0,2	4	0,1	122	0,2
wywrócenie się pojazdu		2804	5,2	224	3,8	3937	5,8
wypadek z pasażerem		605	1,1	46	0,8	804	1,2
inne rodzaje		1317	2,5	111	1,9	1589	2,4

Rodzaje wypadków i ich ofiary w 2002 roku

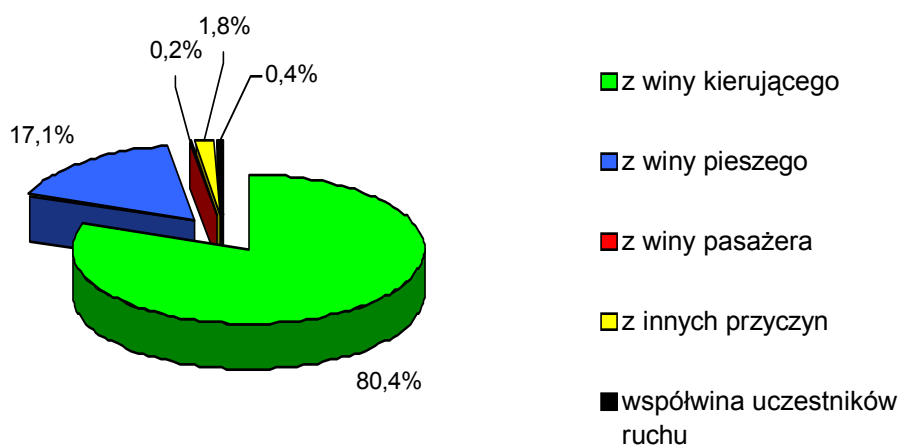

V. PRZYCZYNY I SPRAWCY WYPADKÓW

Wśród czynników mających decydujący wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego *człowiek – droga – pojazd*, jako czynnik sprawczy wypadków na pierwsze miejsce zdecydowanie wysuwa się człowiek. To właśnie zachowanie się poszczególnych grup użytkowników dróg generalnie wpływa na powstawanie wypadków drogowych.. Inne czynniki miały zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Przyczyny wypadków drogowych w 2002 roku.

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2002	2001= 100%	2002	2001= 100%	2002	2001= 100%
Z winy kierującego	43066	100,5	4470	104,9	57670	99,8
Z winy pieszego	9159	96,3	1138	109,0	8328	94,6
Z winy pasażera	124	96,9	13	72,2	116	97,5
Z innych przyczyn	973	100,6	153	98,1	1156	102,5
współwina uczestników ruchu	227	68,4	53	98,1	216	63,7

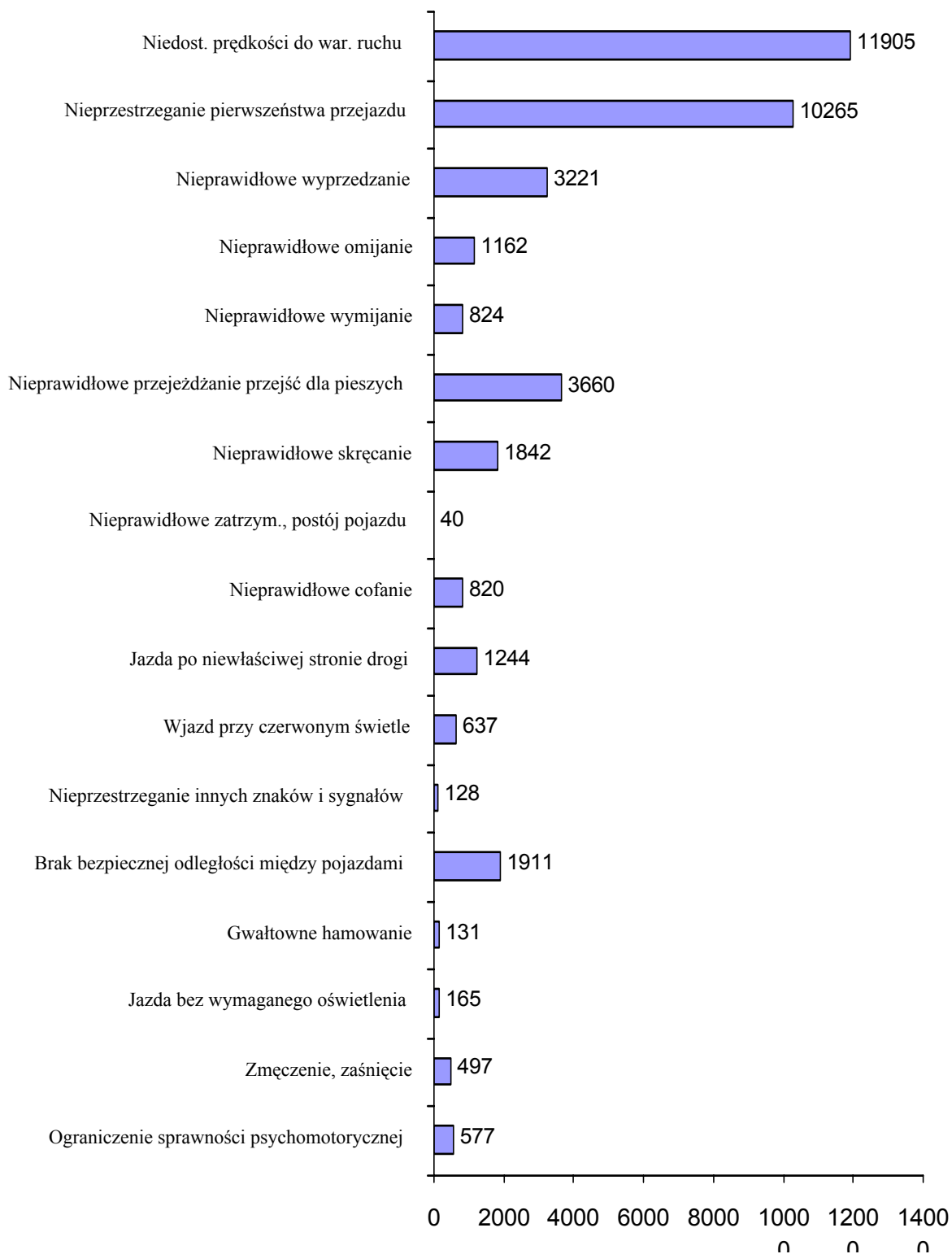
V.1 Wypadki z winy kierującego

W 2002 roku znaczącą większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami, byli oni sprawcami 43.066 wypadków (co daje 80,4% ogółu), w wyniku tych zdarzeń śmierć poniosło 4.470 osób a 57.670 zostało rannych. Głównymi przyczynami wypadków było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (11.905 wypadków), nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu (10.265 wypadków), a także nieprawidłowe wykonywanie takich manewrów jak: wyprzedzanie, omijanie, wymijanie (5.207 wypadków).

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących.

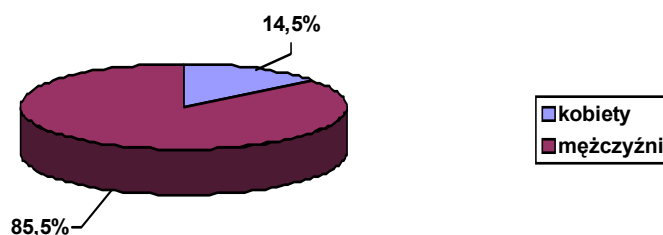
Wypadki z winy kierującego		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		11905	27,7	1755	39,5	17629	30,7
Nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu		10265	23,9	602	13,5	14241	24,8
Nieprawidłowe wyprzedzanie		3221	7,5	445	10,0	4616	8,0
Nieprawidłowe	Omijanie	1162	2,7	136	3,1	1272	2,2
	Wymijanie	824	1,9	145	3,3	1215	2,1
	przejeżdżanie przejść dla pieszych	3660	8,5	177	4,0	3782	6,6
	skręcanie	1842	4,3	111	2,5	2207	3,8
	zatrzymanie, postój pojazdu	40	0,1	3	0,1	50	0,1
	cofanie	820	1,9	25	0,6	863	1,5
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		1244	2,9	251	5,6	1804	3,1
Wjazd przy czerwonym świetle		637	1,5	25	0,6	888	1,5
Nieprzestrzeganie innych znaków i sygnałów		128	0,3	7	0,2	175	0,3
Brak bezpiecznej odległości między pojazdami		1911	4,5	69	1,6	2571	4,5
Gwałtowne hamowanie		131	0,3	7	0,2	178	0,3
Jazda bez wymaganego oświetlenia		165	0,4	36	0,8	163	0,3
Zmęczenie, zaśnięcie		497	1,2	106	2,4	729	1,3
Ograniczenie sprawności psychomotorycznej		577	1,3	66	1,5	727	1,3

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierowców

Analizując wiek i płeć kierowców, stwierdzić należy, iż najczęściej sprawcami wypadków w 2002 roku byli mężczyźni. Dokonując zróżnicowania za względu na płeć, dane przedstawiają się następująco: kierujący pojazdami - mężczyźni spowodowali 85,5%, natomiast kobiety 14,5% wypadków.

Płeć kierujących - sprawców wypadków w 2002 roku

Największa liczba sprawców wśród kierujących występuje w przedziale wiekowym 25 – 39 lat. Niemniej jednak, szczególną uwagę należałoby zwrócić na kierowców - sprawców wypadków w wieku 18 – 24 lata, czyli na grupę „młodych kierowców”. Niejednokrotnie cechuje ich brawura, a jednocześnie nie posiadają oni dużego doświadczenia w kierowaniu pojazdami. Problem ten występuje także w innych państwach europejskich i uznawany jest, obok przekraczania prędkości i jazdy po użyciu alkoholu lub narkotyków, za jeden z najpoważniejszych czynników oddziałujących na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tzw. „*young drivers problem*”.

Sprawcy wypadków – kierujący pojazdami wg. grup wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 ludności
0-6	102	5	104	2.769.745	0,37
7-14	1043	33	1102	4.249.595	2,45
15-17	1464	129	2120	1.951.342	7,50
18-24	10228	1130	14947	4.588.801	22,29
25-39	13601	1518	18429	7.948.154	17,11
40-59	10521	1136	13997	10.638.015	9,89
60 i więcej	6103	519	6965	6.486.801	9,41

* dane wg stanu na dzień 31.12.2001 r.

W 2002 roku wśród ogółu sprawców - kierujących pojazdami, najliczniejszą grupę (73,5%) stanowili kierujący samochodami osobowymi. Byli oni sprawcami 31.626 wypadków drogowych, w których zginęło 3.150 osób, a 44.276 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki drogowe wg. pojazdu sprawcy

Pojazd sprawcy			Wypadki	Zabici	Ranni
Rower			4152	408	3914
Motorower			566	41	625
Motocykl			1036	134	1212
Samochód osobowy	z przyczepą		307	51	414
	bez przyczepy		31120	3082	43616
	Taxi		199	17	246
Autobus	Komunikacji publicznej		382	20	543
	Inny		124	15	216
Samochód ciężarowy	do przewozu ładunków	z przyczepą	1233	220	1730
		bez przyczepy	3010	357	3929
	do przewozu osób		175	31	294
ciągnik rolniczy	z przyczepą		154	21	173
	bez przyczepy		166	26	188
pojazd wolnobieżny			21	2	27
Tramwaj			80	2	132
Trolejbus			3	0	3
pojazd zaprzęgowy			65	7	73
Pociąg			1	0	1
pojazd uprzywilejowany			51	5	103

Największe natężenie ruchu pojazdów odnotowywano w godzinach popołudniowych i wczesnym wieczorem. W 2002 roku najwięcej wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami wydarzyło się w godzinach 14.00 – 19.00 (14.702, co stanowi 34,1% wszystkich wypadków spowodowanych przez kierujących). W wyniku tych wypadków rannych zostało 19.320 osób (33,5%), a śmierć poniosło 1.291 (28,9%) uczestników ruchu.

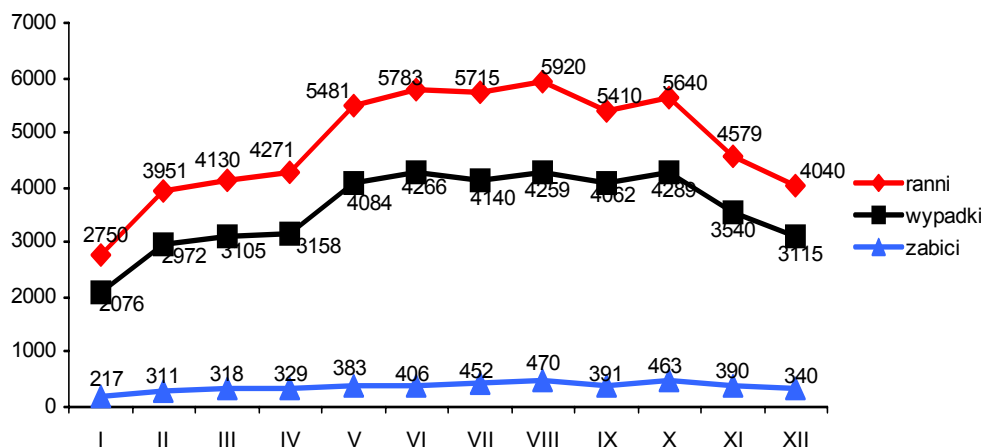
Wypadki spowodowane przez kierujących według godzin

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
0-0.59	353	0,8	80	1,8	528	0,9
1-1.59	758	1,8	149	3,3	1100	1,9
2-2.59	461	1,1	100	2,2	712	1,2
3-3.59	472	1,1	107	2,4	742	1,3
4-4.59	458	1,1	94	2,1	711	1,2
5-5.59	697	1,6	114	2,6	979	1,7
6-6.59	1285	3,0	185	4,1	1689	2,9
7-7.59	1692	3,9	164	3,7	2327	4,0
8-8.59	1901	4,4	166	3,7	2560	4,4
9-9.59	1942	4,5	149	3,3	2514	4,4
10-10.59	2273	5,3	181	4,0	2940	5,1
11-11.59	2348	5,5	190	4,3	3081	5,3
12-12.59	2438	5,7	177	4,0	3225	5,6
13-13.59	2538	5,9	179	4,0	3395	5,9
14-14.59	2876	6,7	237	5,3	3773	6,5
15-15.59	2897	6,7	206	4,6	3898	6,8
16-16.59	2978	6,9	249	5,6	3881	6,7
17-17.59	3016	7,0	278	6,2	3960	6,9
18-18.59	2935	6,8	321	7,2	3808	6,6
19-19.59	2643	6,1	293	6,6	3442	6,0
20-20.59	2077	4,8	264	5,9	2792	4,8
21-21.59	1686	3,9	213	4,8	2297	4,0
22-22.59	1382	3,2	208	4,7	1929	3,3
23-23.59	960	2,2	166	3,7	1387	2,4

Kierujący pojazdami najczęściej powodowali wypadki drogowe w okresie od maja do października. W 2002 roku wydarzyło się w tych miesiącach 25.100 wypadków (58,3% spośród wszystkich spowodowanych przez kierujących). Najwięcej wypadków kierujący spowodowali w październiku – 4.289 (10% ogółu spowodowanych przez kierujących).

Wypadki spowodowane przez kierujących w zestawieniu miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	43066	100	4470	100	57670	100
Styczeń	2076	4,8	217	4,9	2750	4,8
Luty	2972	6,9	311	7,0	3951	6,9
Marzec	3105	7,2	318	7,1	4130	7,2
Kwiecień	3158	7,3	329	7,4	4271	7,4
Maj	4084	9,5	383	8,6	5481	9,5
Czerwiec	4266	9,9	406	9,1	5783	10,0
Lipiec	4140	9,6	452	10,1	5715	9,9
Sierpień	4259	9,9	470	10,5	5920	10,3
Wrzesień	4062	9,4	391	8,7	5410	9,4
Październik	4289	10,0	463	10,4	5640	9,8
Listopad	3540	8,2	390	8,7	4579	7,9
Grudzień	3115	7,2	340	7,6	4040	7,0

Kierujący pojazdami, jako najliczniejsza grupa sprawców wypadków drogowych, miała zdecydowany wpływ na rozkład w czasie wszystkich wypadków, jakie miały miejsce w Polsce w 2002 roku. Zauważyć można, iż układ miesięczny wypadków spowodowanych przez kierujących jest w zasadzie identyczny jak ogółu wypadków.

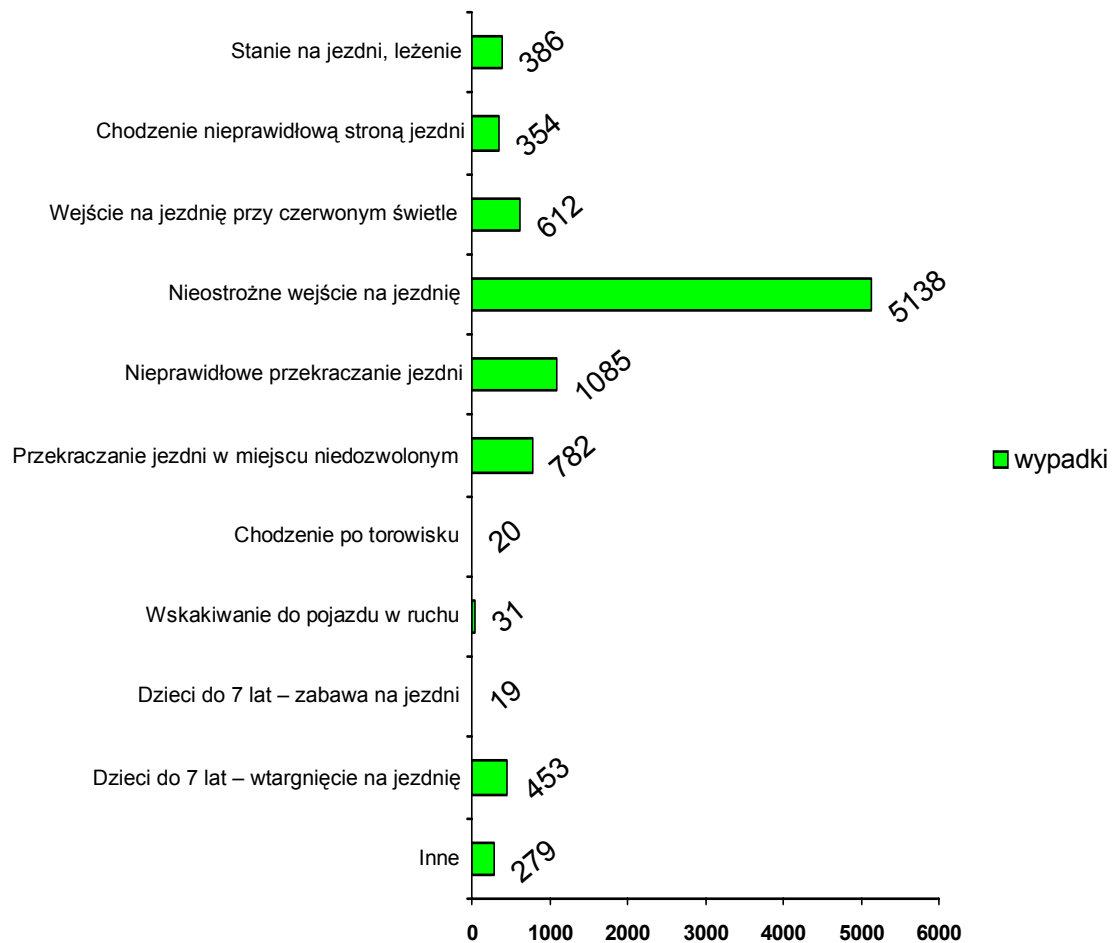
V.2 Wypadki z winy pieszego

Kolejną grupą sprawców wypadków drogowych są piesi. W 2002 roku spowodowali oni 9.159 zdarzeń w wyniku których śmierć poniosło 1.138 osób, a rany odniosło 8.328 uczestników ruchu. Podkreślić należy, iż prawie połowa (49,2%) wypadków z udziałem pieszych spowodowanych było ich niewłaściwym zachowaniem.

Najczęstszą przyczyną było nieostrożne wejście na jezdnię – 5.138 wypadków, (tj. 56,1% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych), następnie nieprawidłowe przekraczanie jezdni - 1.085 wypadków oraz przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym – 782 wypadki. W większości ofiarami śmiertelnymi w tego typu wypadkach są właśnie piesi.

Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych.

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem		9159	100,0	1138	100,0	8328	100,0
Stanie na jezdni, leżenie		386	4,2	161	14,1	240	2,9
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		354	3,9	88	7,7	290	3,5
Wejście na jezdnie przy czerwonym świetle		612	6,7	39	3,4	596	7,2
Nieostrożne wejście na jezdnię	Przed jadącym pojazdem	4232	46,2	545	47,9	3845	46,2
	Zza pojazdu, przeszkody	906	9,9	54	4,7	882	10,6
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni	Zatrzymywanie, cofanie	77	0,8	7	0,6	71	0,9
	Przebieganie	1008	11,0	80	7,0	951	11,4
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		782	8,5	104	9,1	701	8,4
Chodzenie po torowisku		20	0,2	7	0,6	13	0,2
Wskakiwanie do pojazdu w ruchu		31	0,3	3	0,3	28	0,3
Dzieci do lat 7	zabawa na jezdni	19	0,2	0	0	19	0,2
	wtargnięcie na jezdnię	453	4,9	10	0,9	449	5,4
Inne		279	3,0	40	3,5	243	2,9

Zarówno w przypadku pieszych, jak i kierujących sprawców wypadków drogowych to mężczyźni głównie przyczyniali się do ich powstania. Statystycznie 67,4% wypadków spowodowanych przez pieszych było zawnionych przez mężczyzn. Piesze - kobiety spowodowały 32,6% wypadków.

Spośród grup wiekowych pieszych – sprawców wypadków, najwięcej wypadków 2.394, tj. 26,3% spowodowały osoby w wieku 40 – 59 lat. Zginęło w nich 418 osób, a 2.072 zostały ranne. Na uwagę zasługuje fakt, że w grupie najmłodszych 0 – 14 lat nastąpił spadek liczby wypadków.

Sprawcy wypadków – piesi w poszczególnych grupach wiekowych.

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik wypadków na 10.000 członków populacji
0-6	619	22	604	2.769.745	2,23
7-14	1669	47	1671	4.249.595	3,92
15-17	464	16	464	1.951.342	2,38
18-24	924	77	887	4.588.801	2,01
25-39	1225	182	1092	7.948.154	1,54
40-59	2394	418	2072	10.638.015	2,25
60 i więcej	1796	369	1474	6.486.801	2,77

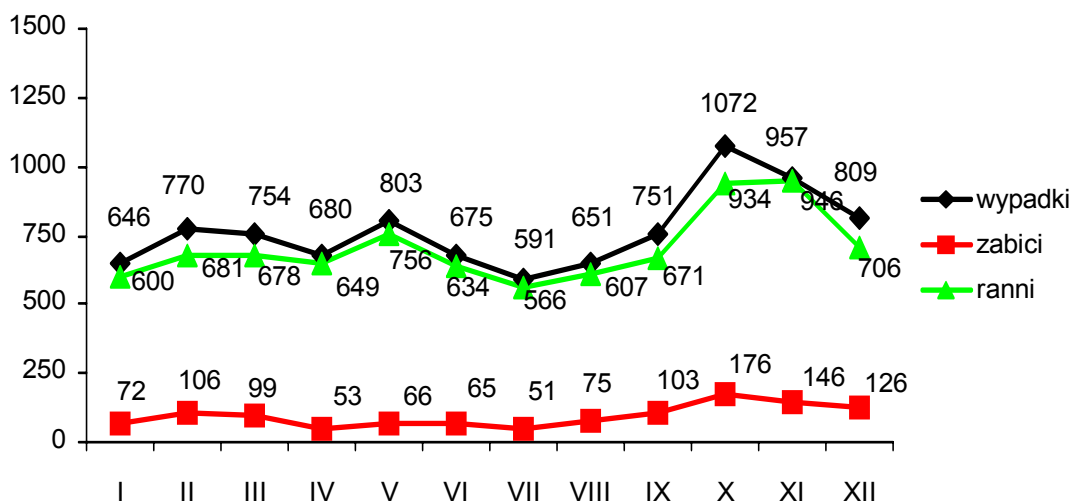
* dane wg stanu na dzień 31.12.2001r

Piesi uczestnicy ruchu najczęściej powodują wypadki w okresie jesienno - zimowym. W miesiącach: październik, listopad, grudzień spowodowali oni 2.838 wypadków drogowych (30,9%). Zginęło w nich 448 osób, a 2.486 zostało rannych. Jako jeden z czynników wpływających na taki rozkład wypadków uznać można znacznie pogorszone warunki atmosferyczne panujące w tym okresie, a zwłaszcza szybko zapadający zmierzch. Wtedy to piesi uczestnicy ruchu stają się gorzej widoczni, co w połączeniu z brakiem ostrożności (tak pieszych jak i kierujących) skutkuje wzrostem liczby wypadków w tym okresie.

Wypadki spowodowane przez pieszych w zestawieniu miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	9159	100,0	1138	100,0	8328	100,0
Styczeń	646	7,1	72	6,3	600	7,2
Luty	770	8,4	106	9,3	681	8,2
Marzec	754	8,2	99	8,7	678	8,1
Kwiecień	680	7,4	53	4,7	649	7,8
Maj	803	8,8	66	5,8	756	9,1
Czerwiec	675	7,4	65	5,7	634	7,6
Lipiec	591	6,5	51	4,5	566	6,8
Sierpień	651	7,1	75	6,6	607	7,3
Wrzesień	751	8,2	103	9,1	671	8,1
Październik	1072	11,7	176	15,5	934	11,2
Listopad	957	10,4	146	12,8	846	10,2
Grudzień	809	8,8	126	11,1	706	8,5

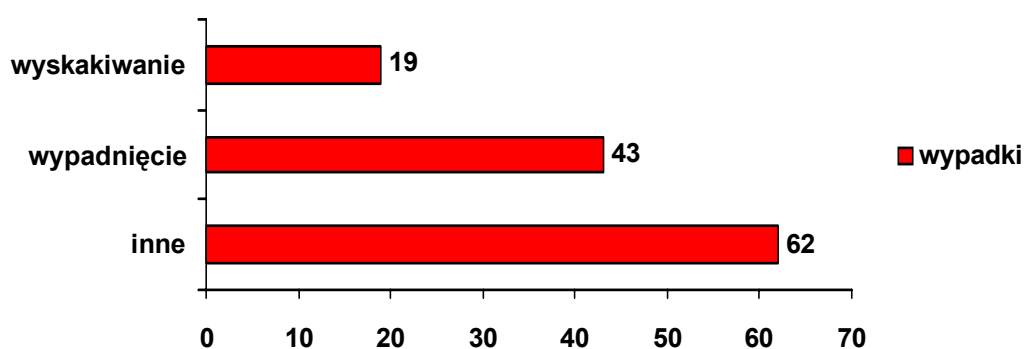
Sprawcy wypadków - piesi wg. miesięcy w 2002 r.

V.3 Wypadki z winy pasażera

Najmniej liczną grupą sprawców wypadków są pasażerowie. Od stycznia do grudnia 2002 roku spowodowali oni 124 wypadki, pociągnęły one za sobą 13 ofiar śmiertelnych i rany odniesione przez 116 osób. Wśród kategoryzowanych rodzajów zdarzeń, najczęstszym jest: wypadnięcie pasażera z pojazdu, a główną przyczyną - nietrzeźwość.

Wypadki spowodowane przez pasażerów w 2002 roku

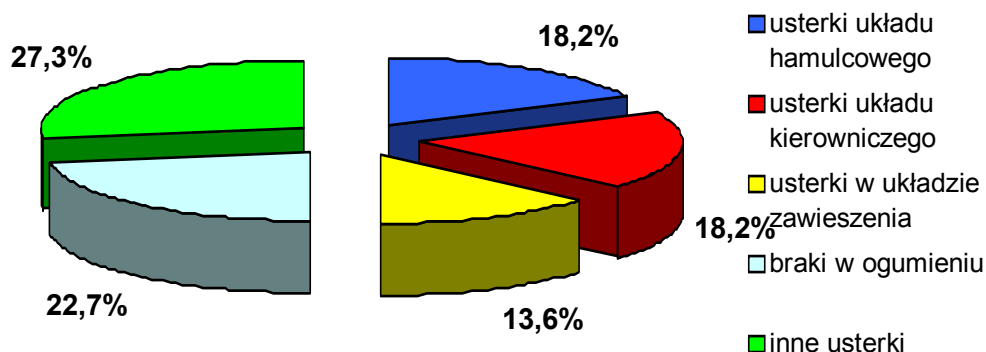

V.4 Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Od kilku lat liczba wypadków, w których za główną przyczynę uznano zły stan techniczny pojazdów utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. W 2000 roku zaistniało 28 takich wypadków, w roku 2001 – 19, a 2002 roku – 22, w ich wyniku śmierć poniosły 2 osoby, a 41 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki z powodu niesprawności technicznej w 2002 roku

Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Braki techniczne	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	22	100,0	2	100,0	41	100,0
usterki układu hamulcowego	4	18,2	-	-	8	19,5
usterki układu kierowniczego	4	18,2	1	50,0	8	19,5
usterki w układzie zawieszenia	3	13,6	-	-	12	29,3
braki w ogumieniu	5	22,7	-	-	7	17,1
inne usterki	6	27,3	1	50,0	6	14,6

Właściwy stan techniczny pojazdów, a zwłaszcza układów konstrukcyjnych mających zdecydowany wpływ na bezpieczeństwo, jest szczególnie ważny w przypadku pojazdów przewożących większą liczbę osób. Dlatego też, w okresie wakacyjnym, policja prowadzi wzmożone działania kontrolne, podczas których ujawnia ewentualne braki techniczne takich pojazdów.

V.5 Wypadki z innych przyczyn.

Na powstawanie wypadków drogowych wpływ mają także inne, poza wymienionymi powyżej, przyczyny. Ogólnie w 2002 roku wystąpiło 973 takie zdarzenia, śmierć w nich poniosły 153 osoby, a rannych zostało 1156 osób.

Inne przyczyny wypadków drogowych.

Przyczyna	Wypadki	Zabici	Ranni
Pożar pojazdu	1	1	0
Niezawiniona niesprawność techniczna pojazdu	153	11	216
Niewłaściwy stan drogi	52	3	69
Nieprawidłowa organizacja ruchu	9	0	13
Nieprawidłowo zabezpieczone roboty drogowe	8	0	8
Nieprawidłowo działająca sygnalizacja świetlna	2	0	2
Nieprawidłowo działająca zaporą, roгатka	3	0	4
Przedmioty, zwierzęta na drodze	191	11	269
Nagle zasłabnięcie kierującego	51	13	53
Oślepienie przez inny pojazd	4	0	5
Przyczyny nieustalone	499	114	517

VI. Ofiary wypadków drogowych i bezpieczeństwo pieszych.

VI.1 Ofiary wypadków drogowych.

W 2002 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 73.325 osób, w tym 5.827 poniosło śmierć (7,9%), a 67.498 zostało rannych (92,1%).

W porównaniu do 2001 roku jest to mniej ofiar o 403, w tym wzrost liczby ofiar śmiertelnych o 293 i spadek liczby osób rannych o 696.

Najczęściej uczestnicy ruchu drogowego ponosili śmierć w wypadkach drogowych, które wydarzyły się poza obszarem zabudowanym. Prawie w co piątym takim zdarzeniu ginął człowiek, podczas gdy na obszarze zabudowanym w co czternastym. W 2001 roku wskaźniki te wynosiły odpowiednio 5 i 15.

Wysoka śmiertelność występująca na obszarze niezabudowanym jest zjawiskiem typowym, co wynika m.in. z tego, że pojazdy uczestniczące w zdarzeniu poruszają się z większymi prędkościami (stąd tragiczniejsze skutki) oraz z tego, że na tych obszarach pomoc lekarska jest trudniej dostępna.

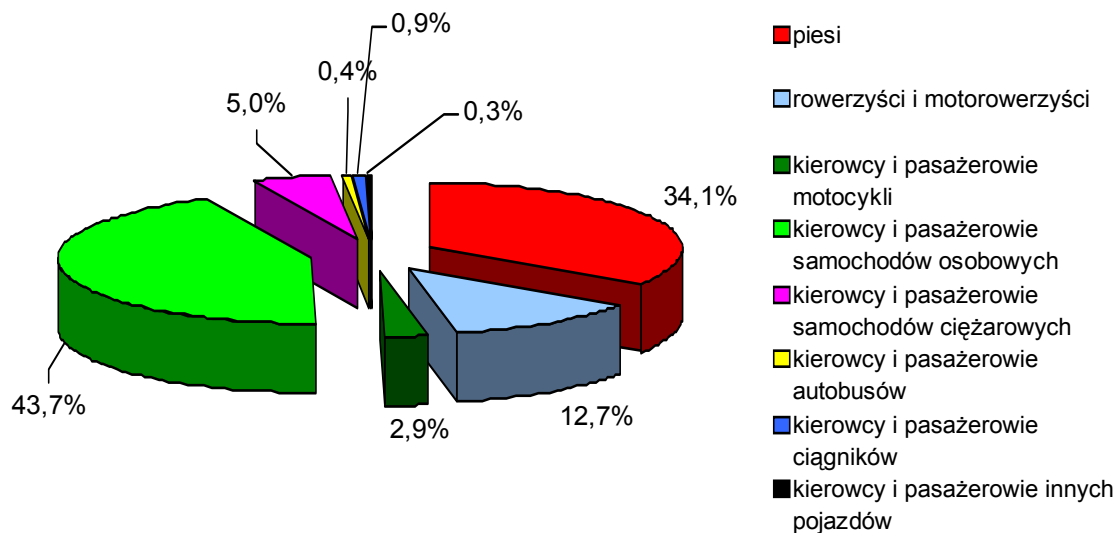
W ostatnich latach wypadki drogowe, które powstały na skutek jazdy z prędkością niedostosowaną do istniejących warunków na drodze, cechowały się dość wysoką częstotliwością zgonów. W roku 2002 średnio w co siódmym takim wypadku notowano zgon, tj. na poziomie roku 2001.

Bardzo liczną grupę ofiar stanowią piesi, co wynika z dużego udziału potrażeń w ogólnej liczbie wypadków (33,7% ogółu zdarzeń), oraz z prawidłowości, iż na styku pojazd – pieszy, ten ostatni jest narażony na znacznie większe, niż kierujący niebezpieczeństwo.

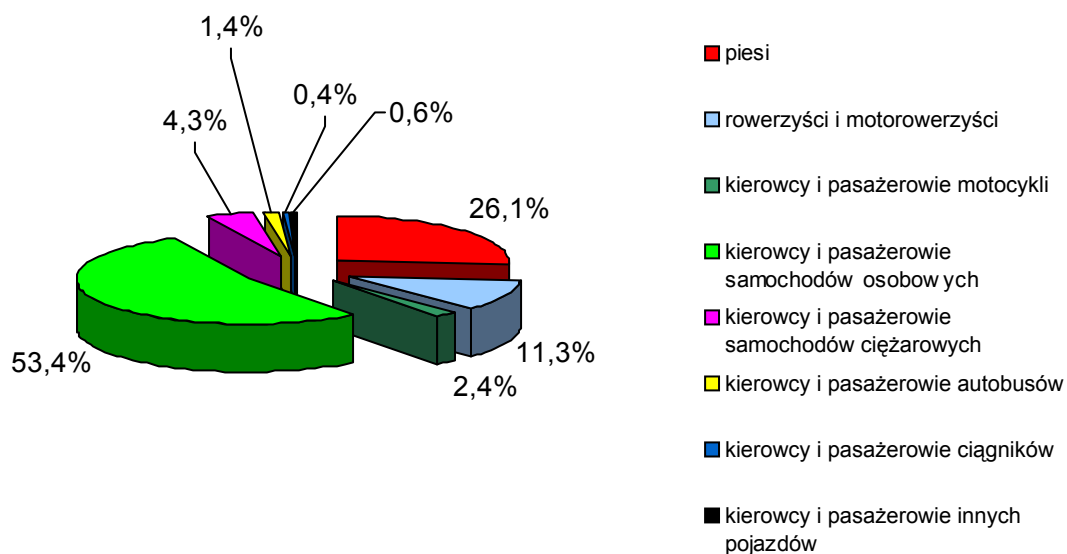
W roku 2002 w globalnej liczbie ofiar wypadków, największy odsetek stanowili kierujący samochodami osobowymi i ich pasażerowie – 52,6%.

Ofiary wypadków wg. rodzaju użytkownika drogi

Ofiary - zabici

Ofiary - ranni

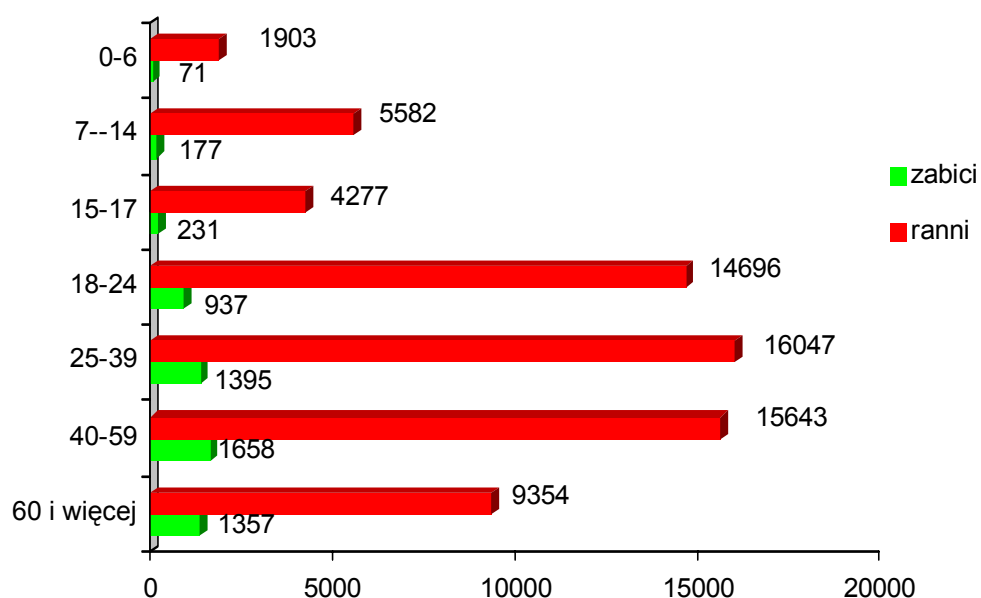

Wśród ofiar wypadków liczniejszą grupę stanowili mężczyźni. W 2002 roku zginęło ich 4.448 (76,5% ogółu zabitych), a 46.233 (63,1%ogółu) zostało rannych.

Liczba kobiet ofiar wypadków wyniosła 1.363 zabite (23,5%) i 26.982 ranne (36,9%).

Najliczniejszą grupę wśród zabitych - 1658 osób (28,5% ogółu) stanowiły osoby w wieku 40-59 lat, natomiast najwięcej osób rannych 16.047 (23,8% ogółu) znajdowało się w grupie wiekowej 25-39 lat.

Wiek ofiar wypadków drogowych w 2002 roku

Grupy wieku	Na 1 milion osób	
	Zabici	Ranni
0-6	25,6	687,1
7-14	41,6	1313,5
15-17	118,4	2191,8
18-24	204,2	3202,6
25-39	175,5	2018,9
40-59	155,9	1470,5
60 i więcej	209,2	1442,0

Najwyższy wskaźnik ofiar odnotowany został w przedziale wiekowym 18 – 24 lata.

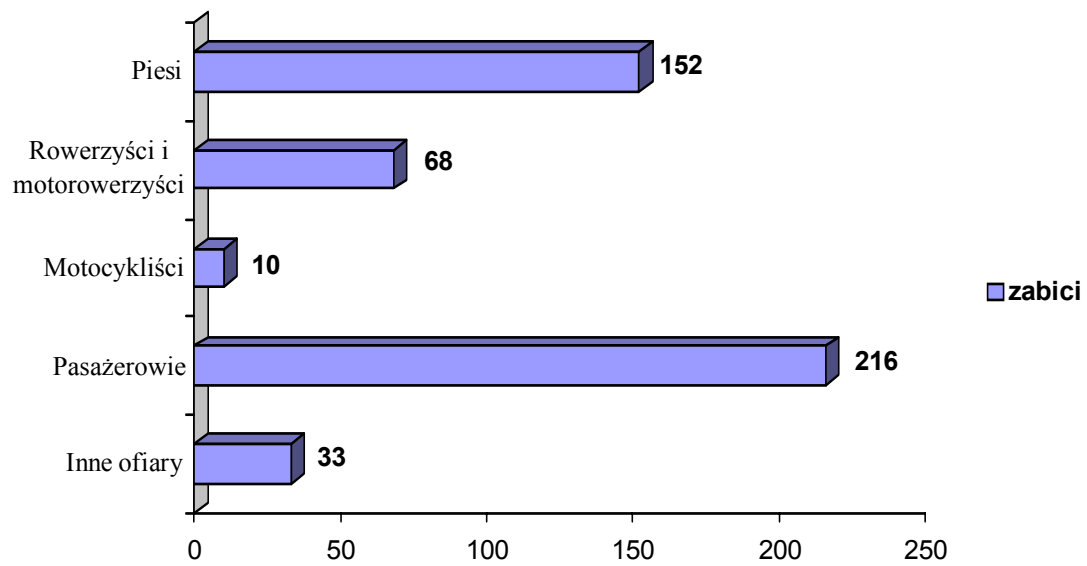
Szczególną grupą, na którą należałoby zwrócić uwagę to dzieci i młodzież w wieku do lat 17. W 2002 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 12.241 osób w tym wieku (zabitych - 479, a rannych – 11.762 osoby). W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano mniej wypadków i osób rannych, ale niestety zwiększyła się liczba osób zabitych.

Ofiary wśród dzieci i młodzieży.

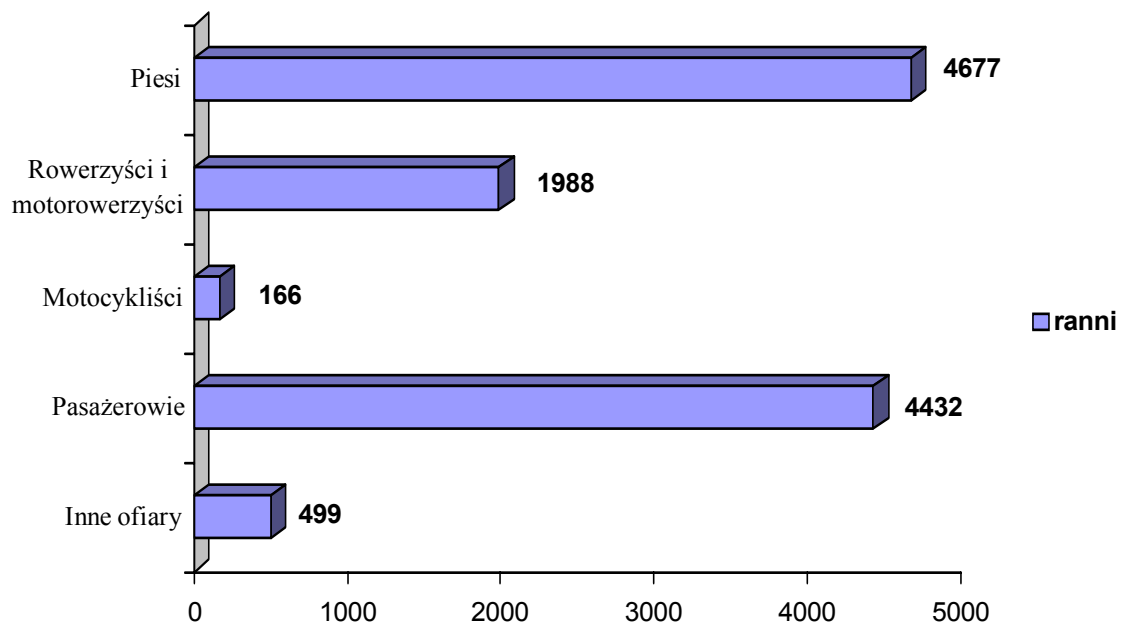
Dzieci i młodzież	Ofiary		Zabici		Ranni	
	2002	2001=100%	2002	2001=100%	2002	2001=100%
Piesi	4829	90,2	152	89,9	4677	90,2
Rowerzyści i motorowerzyści	2056	105,4	68	106,2	1988	105,4
Motocykliści	176	85,0	10	50,0	166	88,8
Pasażerowie	4648	92,4	216	124,9	4432	91,2
Inne ofiary	532	98,5	33	113,8	499	97,6

Dzieci i młodzież są to przeważnie pasażerowie i piesi. Tym samym są oni biernymi uczestnikami zdarzenia (pasażerowie), a ryzyko śmierci czy odniesienia poważnych obrażeń w wypadku drogowym jest znacznie większe niż wśród innych uczestników ruchu (piesi).

Ofiary dzieci i młodzież - zabici

Ofiary dzieci i młodzież - ranni

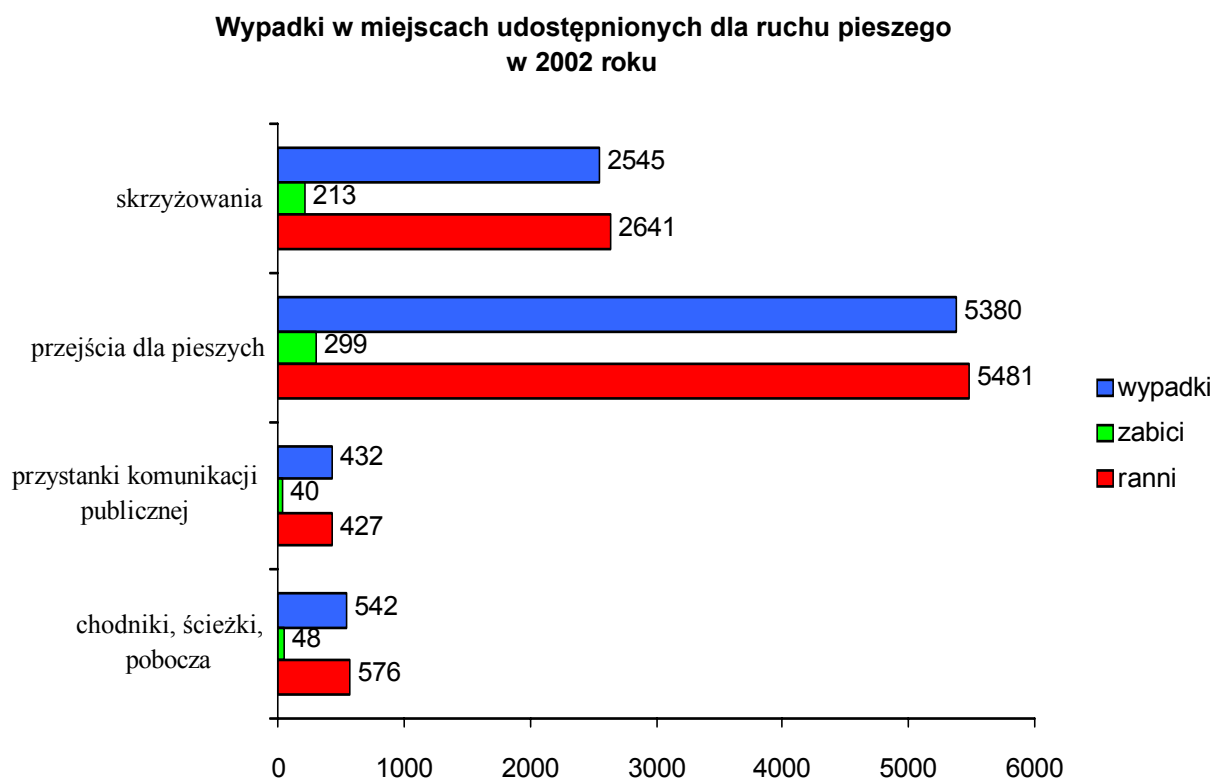

VI.2 Bezpieczeństwo osób pieszych

W 2002 roku zanotowano 18.625 wypadków z osobami pieszymi, w których zginęło 1.987 osób, a 17.651 zostało rannych.

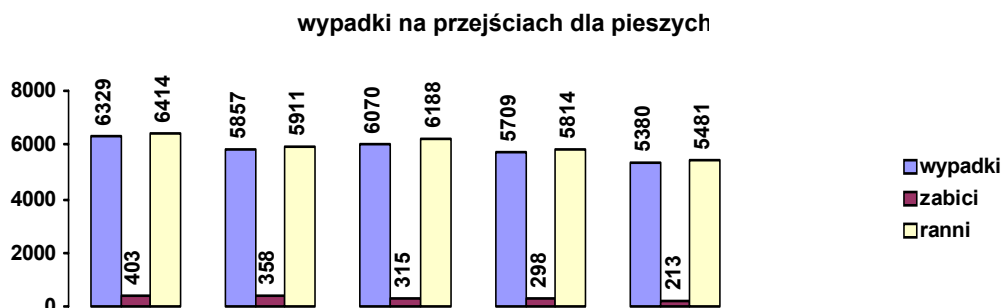
Piesi są najbardziej zagrożoną kategorią uczestników ruchu. Prawdą jest jednak i to, że sami piesi swoim zachowaniem często powodują duże zagrożenie. W omawianym roku spowodowali oni 17,1% zdarzeń z ofiarami w ludziach.

W miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego zanotowano 8.899 potrażeń osób pieszych, stanowi to 47,8% wszystkich wypadków z pieszymi. Śmierć poniosło 600 osób (30,2% ogółu zabitych pieszych), rannych zostało 9.125 osób (51,7%).

Badając wypadki w miejscach udostępnionych dla ruchu pieszych zauważyć należy, że zdecydowanie najwięcej zdarzeń drogowych występuje na przejściach dla pieszych, liczba potrąceń w tych miejscach systematycznie rośnie z 27% w 1998 roku do 28,9% w rok 2002.

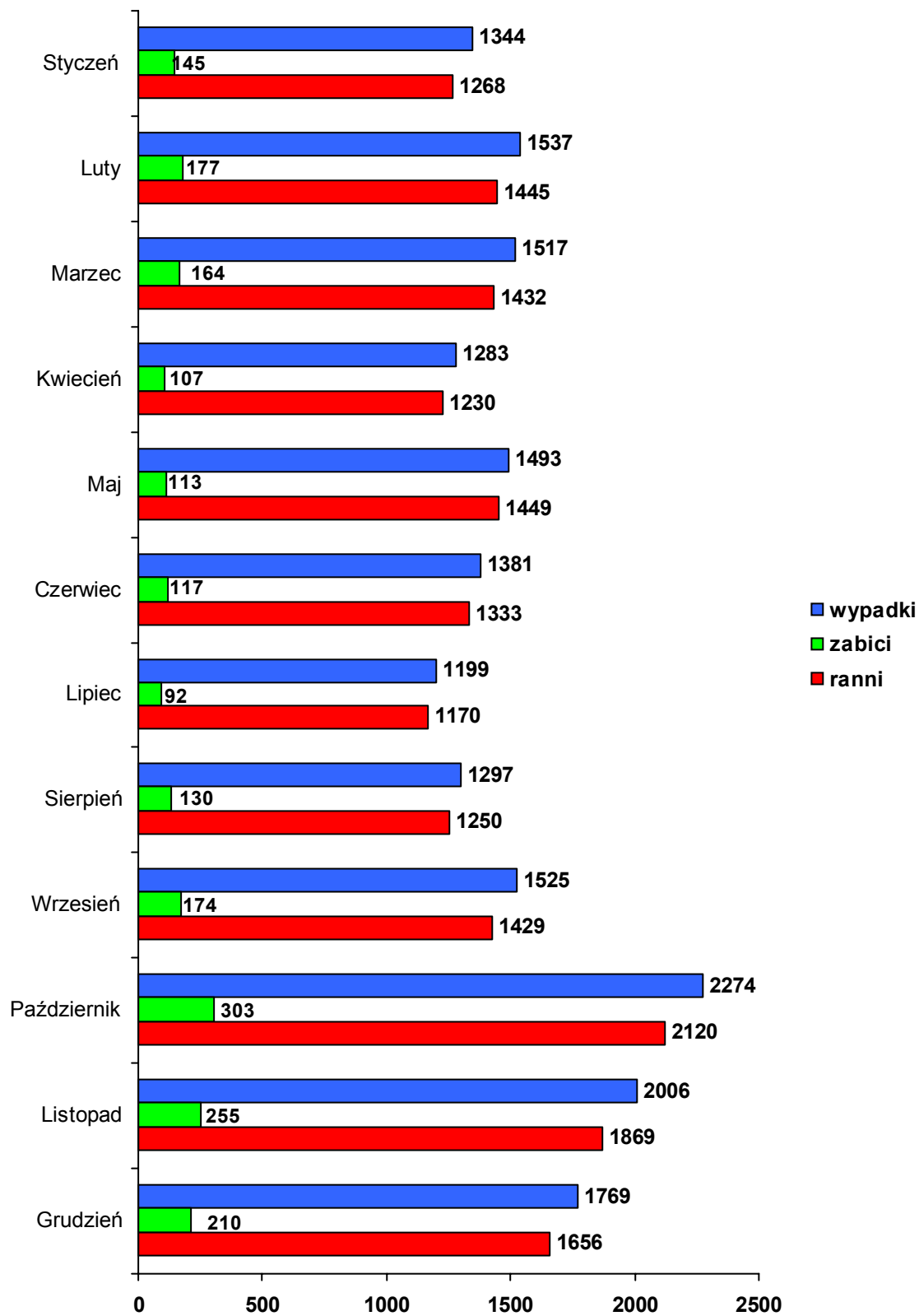
Zjawisko takie powinno budzić niepokój, gdyż przejście dla pieszych w swej istocie gwarantować powinno tym uczestnikom ruchu bezpieczne przekroczenie jezdni. Niemniej jednak spojrzeć należy na ten problem z dwóch stron. Po pierwsze kierujący pojazdem zbliżając się do przejścia dla pieszych ma obowiązek zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu (art. 26 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym). Z drugiej zaś strony fakt korzystania z wyznaczonego przejścia nie upoważnia pieszego do wchodzenia na jezdnię bez upewnienia się, czy nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu , a przede wszystkim jego życia i zdrowia.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej potrąceń i najtragiczniejsze ich skutki zanotowano w IV kwartale roku. Na taki stan rzeczy wpływ wywierają nasze warunki klimatyczne, kiedy to w okresie jesienno-zimowym wczesnie zapada zmrok, warunki atmosferyczne ulegają pogorszeniu i w wyniku tego pieszy staje się mniej widoczny.

Wypadki z udziałem pieszych w układzie miesięcznym.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	1344	7,2	145	7,3	1268	7,2
Luty	1537	8,3	177	8,9	1445	8,2
Marzec	1517	8,1	164	8,3	1432	8,1
Kwiecień	1283	6,9	107	5,4	1230	7,0
Maj	1493	8,0	113	5,7	1449	8,2
Czerwiec	1381	7,4	117	5,9	1333	7,6
Lipiec	1199	6,4	92	4,6	1170	6,6
Sierpień	1297	7,0	130	6,5	1250	7,1
Wrzesień	1525	8,2	174	8,8	1429	8,1
Październik	2274	12,2	303	15,2	2120	12,0
Listopad	2006	10,8	255	12,8	1869	10,6
Grudzień	1769	9,5	210	10,6	1656	9,4

Wypadki z udziałem pieszych wg. miesięcy

VII. Nietrzeźwi uczestnicy wypadków drogowych.

W 2002 roku nietrzeźwi uczestniczyli w 7.801 wypadkach drogowych, śmierć w nich poniosły 923 osoby, a 9.582 odniosły obrażenia ciała.

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu w układzie województw*.

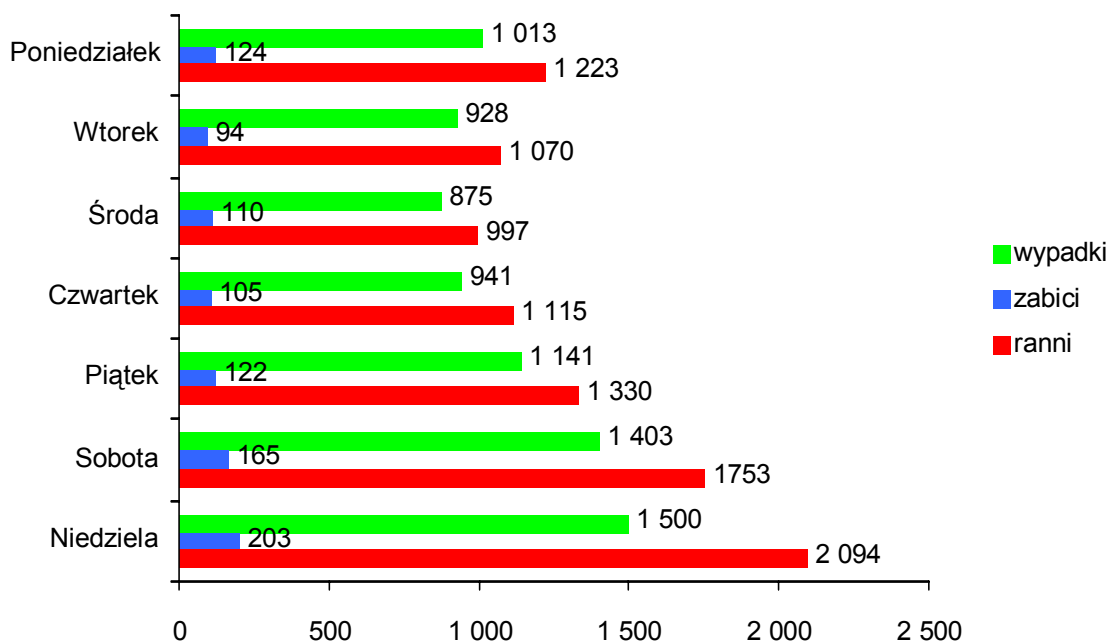
Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	518	6,6	30	5,0	415	6,7
Kujawsko – pomorskie	291	3,7	8	1,3	223	3,6
Lubelskie	696	8,9	61	10,1	624	10,1
Lubuskie	180	2,3	44	7,3	167	2,7
Łódzkie	604	7,7	61	10,1	448	7,3
Małopolskie	760	9,7	27	4,5	651	10,6
Mazowieckie	500	6,4	63	10,5	343	5,6
Opolskie	197	2,5	8	1,3	159	2,6
Podkarpackie	350	4,5	25	4,2	222	3,6
Podlaskie	276	3,5	56	9,3	209	3,4
Pomorskie	508	6,5	23	3,8	428	7,0
Śląskie	889	11,4	25	4,2	692	11,2
Świętokrzyskie	465	6,0	56	9,3	350	5,7
Warmińsko-mazurskie	385	4,9	37	6,2	324	5,3
Wielkopolskie	559	7,2	40	6,7	444	7,2
Zachodniopomorskie	347	4,4	22	3,7	272	4,4
Komenda Stołeczna Policji	276	3,5	15	2,5	186	3,0
POLSKA	7801	100,0	601	100,0	6157	100,0

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko nietrzeźwi uczestnicy wypadków.

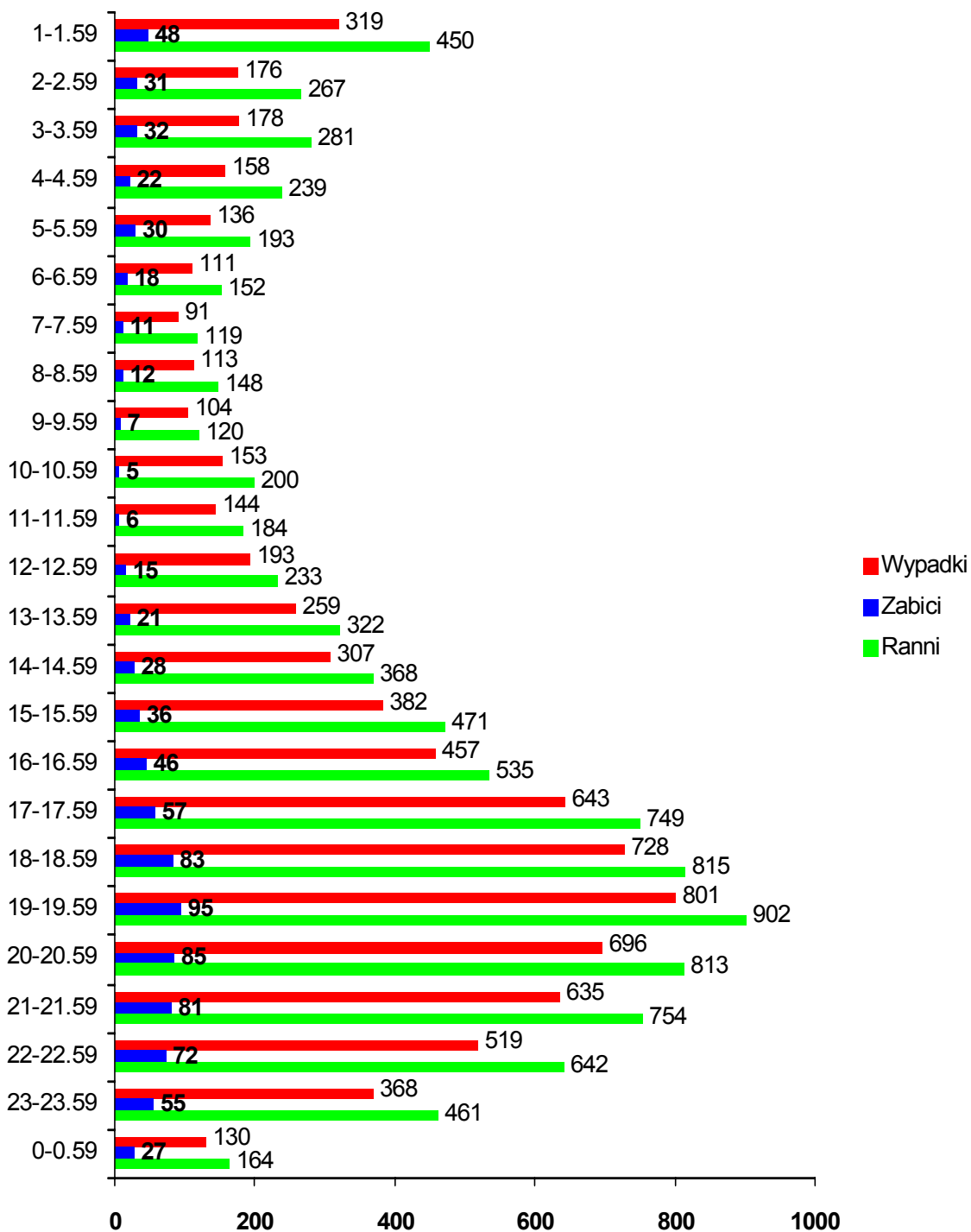
Analizując dynamikę omawianych zdarzeń w okresie 1997 - 1999 stwierdzono systematyczny spadek liczby wypadków z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (1997 – 12.426, 1998 – 10.956, 1999 – 9.319, 2000 – nieznaczny wzrost 9.367). W roku 2001 odnotowano 7.432 wypadki, w porównaniu z rokiem 2000 jest to mniej o 1935 (-20,8%). Natomiast w 2002 roku w porównaniu z rokiem 2001 nastąpił wzrost tego typu zdarzeń. Zarejestrowano 7.801 wypadków, tj. więcej o 369 (+4,9%).

Nietrzeźwi najczęściej uczestniczą w zdarzeniach drogowych w ostatnich dniach tygodnia: piątek (14,6%), sobota (18,0%) i niedziela (19,2%). Niewątpliwie wpływ na takie rozłożenie wypadków z udziałem nietrzeźwych ma fakt, że koniec tygodnia, dni wolne od pracy, sprzyjają spotkaniom towarzyskim i imprezom, podczas których spożywany jest alkohol. Generalnie w te dni zwiększa się liczba uczestników ruchu pod wpływem alkoholu. Natomiast w trakcie doby kulminacyjny jest przedział pomiędzy 18.00 a 21.00. W 2002 roku w godzinach tych nietrzeźwi uczestniczyli w 2.225 wypadkach drogowych, co stanowi 27,8% wszystkich zdarzeń z ich udziałem. Rozkład godzinowy wypadków z udziałem nietrzeźwych pokrywa się z ogólną tendencją występowania wypadków wg. godzin.

Zestawienie wypadków drogowych z nietrzeźwymi wg. dni tygodnia

Zestawienie wypadków z nietrzeźwymi wg godzin w 2002 ro

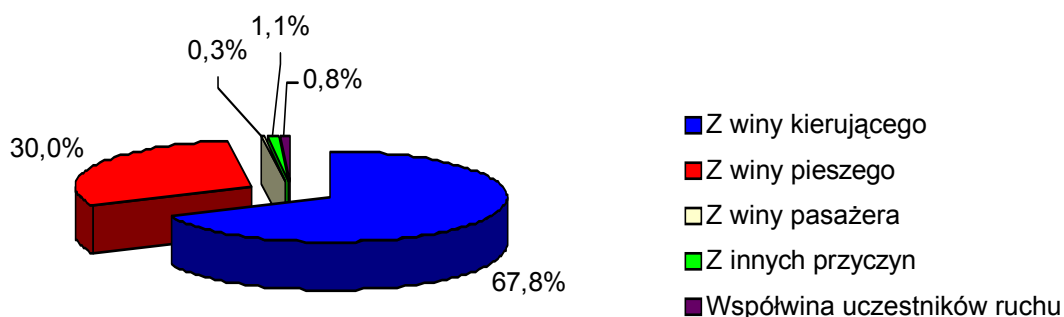

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu w okresie od stycznia do grudnia 2002 roku spowodowali 6.577 wypadków. Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowią kierowcy. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami w analizowanym okresie, nietrzeźwi stanowili 10,3%.

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych uczestników ruchu.

Nietrzeźwość uczestników zdarzenia	Wypadki	Zabici	Ranni
Z winy kierującego	4460	568	6118
Z winy pieszego	1971	215	1822
Z winy pasażera	19	3	18
Z innych przyczyn	75	9	80
Współwina uczestników ruchu	52	14	42

Wypadki drogowe spowodowane przez nietrzeźwych w 2002 roku

W 2002 roku kierujący pojazdami pod wpływem alkoholu spowodowali 4.460 wypadków. Zginęło w nich 568 osób, a rannych zostało 6.118 osób. W porównaniu do 2001 roku nastąpił wzrost liczby wypadków o 404 (9,9%).

W grupie nietrzeźwych kierujących największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, spowodowali oni 3.232 wypadki (72,5% wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących). Wskaźnik ten jest minimalnie wyższy niż w roku poprzednim (2001– 72,1%). W wypadkach zawinionych przez nietrzeźwych kierujących samochodami osobowymi zginęły 443 osoby, tj. 78,1% śmiertelnych ofiar zdarzeń spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących (2001 rok – 71,2%).

Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w 2002 r – według wybranych rodzajów pojazdów.

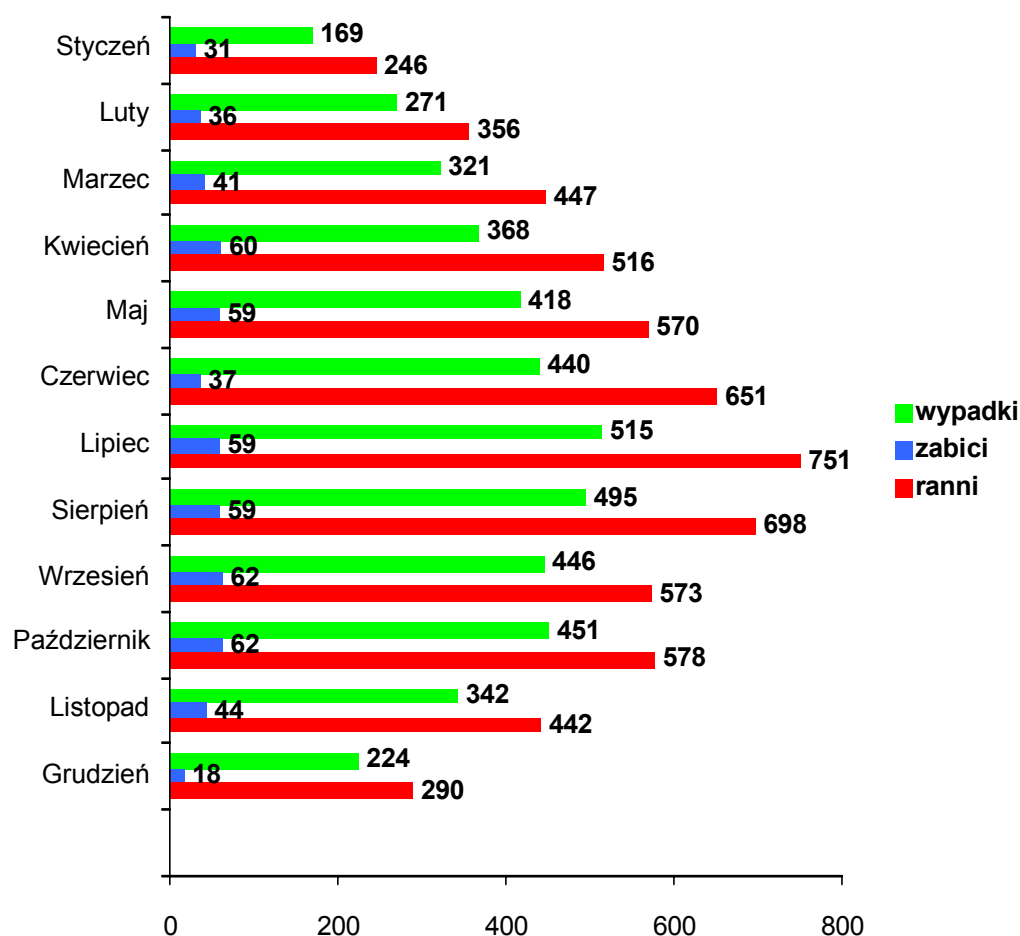
Rodzaj pojazdu sprawcy	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Rower i motorower	740	16,6	62	10,9	720	11,8
Motocykl	208	4,7	22	3,9	263	4,3
Samochód osobowy	3232	72,5	443	78,1	4788	78,3
Samochód ciężarowy	182	4,1	26	4,6	241	4,0
Autobus	4	0,1	-	-	4	0,1
Ciągnik rolniczy	69	1,5	12	2,1	71	1,2
Pojazd zaprzęgowy	17	0,4	0	-	23	0,4
Inny	8	0,2	3	0,6	8	0,2

Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w podziale na miesiące.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	4460	100,0	568	100,0	6118	100,0
Styczeń	169	3,8	31	5,5	246	4,0
Luty	271	6,1	36	6,3	356	5,8
Marzec	321	7,2	41	7,2	447	7,3
Kwiecień	368	8,3	60	10,6	516	8,4
Maj	418	9,4	59	10,4	570	9,3
Czerwiec	440	9,9	37	6,5	651	10,6
Lipiec	515	11,5	59	10,4	751	12,3
Sierpień	495	11,1	59	10,4	698	11,4
Wrzesień	446	10,0	62	10,9	573	9,4
Październik	451	10,1	62	10,9	578	9,4
Listopad	342	7,7	44	7,7	442	7,2
Grudzień	224	5,0	18	3,2	290	4,7

Nietrzeźwi kierujący - sprawcy wypadków w układzie miesięcznym w 2002 roku

Z analizy miesięcznego rytmu powstawania wypadków w 2002 roku wynika, że największą liczbę zdarzeń z ofiarami w ludziach powodowali nietrzeźwi kierujący w miesiącach letnich oraz w październiku.

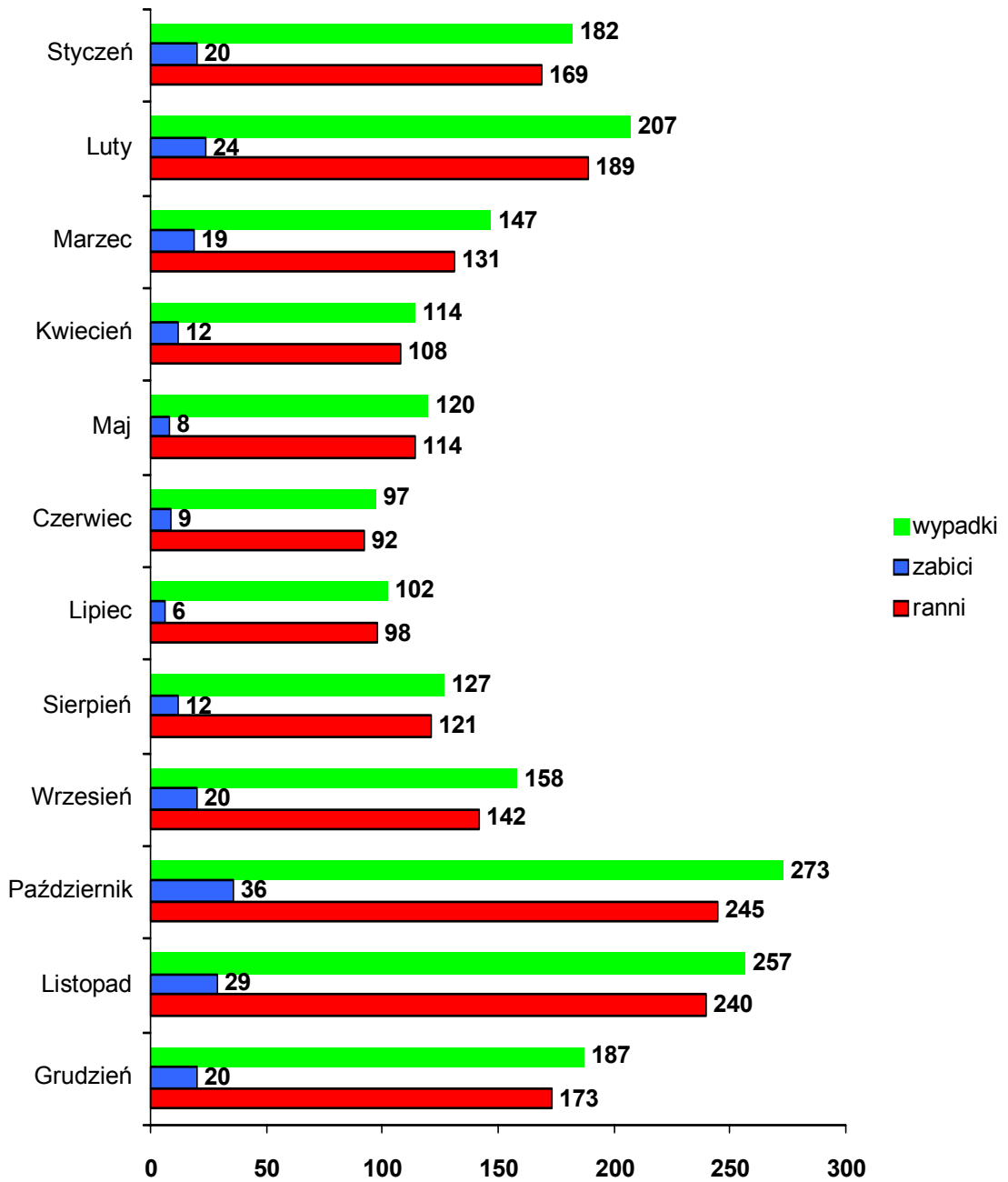
Piesi będący po użyciu alkoholu spowodowali 1.971 wypadków, w wyniku których śmierć poniosło 215 osób, a 1.822 zostały ranne. W porównaniu do roku 2001 nastąpił spadek liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę uczestników ruchu o 1,9%.

Prawie co piąty pieszy – sprawca wypadku był pod wpływem alkoholu, jest to na poziomie roku ubiegłego. Liczba zdarzeń, do powstania których przyczynili się nietrzeźwi piesi systematycznie spada, w roku 2002 była najniższa w ostatnich pięciu latach i stanowiła 3,6% wszystkich wypadków (1998 – 5,2%; 1999 – 4,8%, 2000 – 4,4%, 2001 – 3,7%).

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych pieszych.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	182	9,2	20	9,3	169	9,3
Luty	207	10,5	24	11,2	189	10,4
Marzec	147	7,5	19	8,8	131	7,2
Kwiecień	114	5,8	12	5,6	108	5,9
Maj	120	6,1	8	3,7	114	6,3
Czerwiec	97	4,9	9	4,2	92	5,0
Lipiec	102	5,2	6	2,8	98	5,4
Sierpień	127	6,4	12	5,6	121	6,6
Wrzesień	158	8,0	20	9,3	142	7,8
Październik	273	13,9	36	16,7	245	13,4
Listopad	257	13,0	29	13,5	240	13,2
Grudzień	187	9,5	20	9,3	173	9,5

Nietrzeźwi piesi - sprawcy wypadków wg. miesiący

VIII. Cudzoziemcy - uczestnicy wypadków drogowych

W 2002 roku cudzoziemcy uczestniczyli w 1.681 wypadkach drogowych, tak więc w porównaniu z 2001 rokiem wystąpił spadek o 140 wypadków; śmierć w nich poniosło 378 osób, o 4 osoby mniej niż w 2001 roku, a 2.593 zostały ranne, tj. mniej o 288 osób rannych niż w roku 2001. Cudzoziemcy przyczynili się do powstania 863 wypadków drogowych, co stanowi ok. 1,6% wszystkich wypadków zaistniałych w 2002 roku.

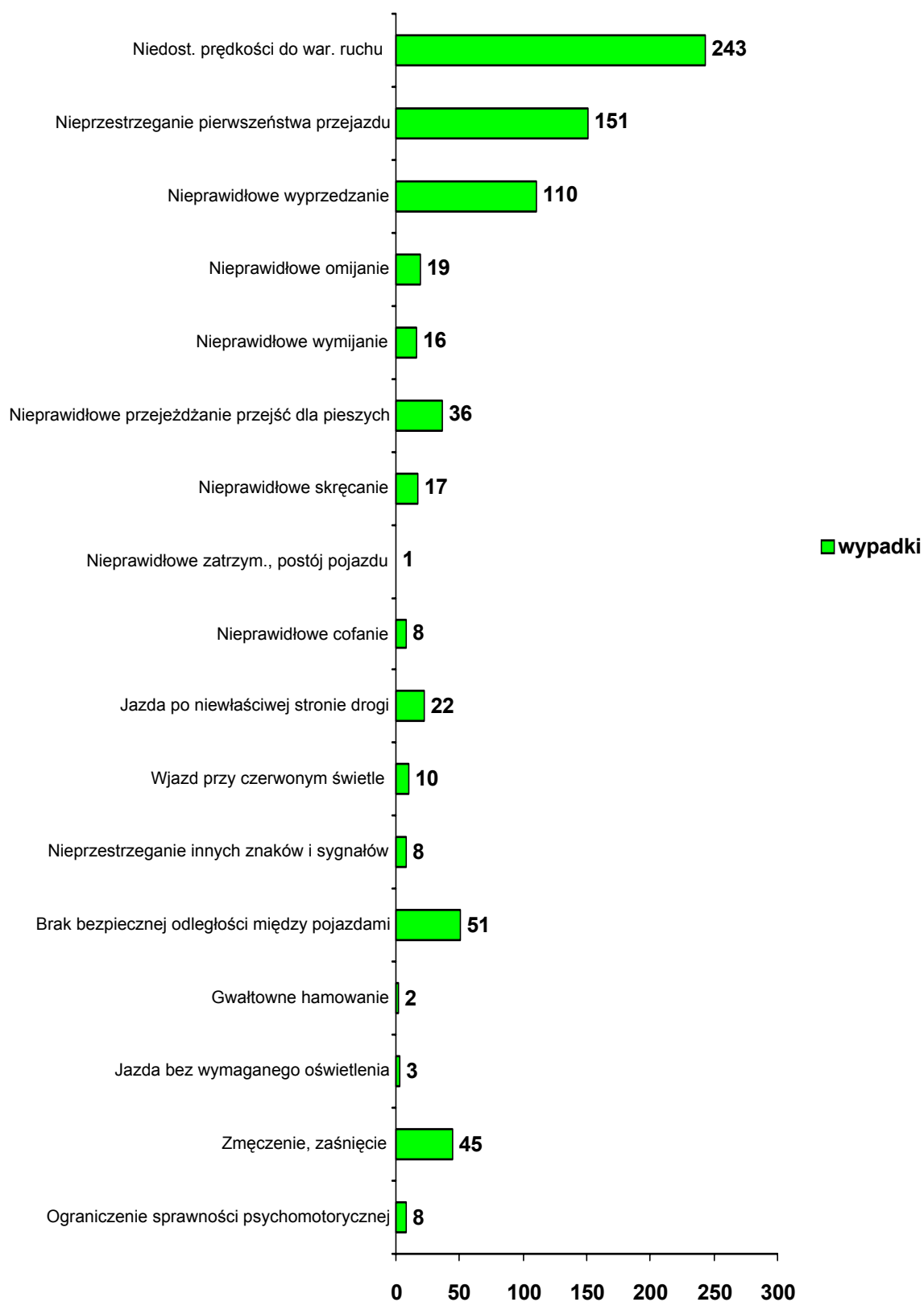
Najliczniejszą grupą sprawców - obywateli innych państw, byli kierujących pojazdami. Spowodowali oni 794 wypadki drogowe, tj. 92% wszystkich wypadków zawinionych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
z winy kierującego	794	92,0	156	90,7	1295	95,0
z winy pieszego	51	5,9	10	5,8	42	3,1
z winy pasażera	-	-	-	-	-	-
z innych przyczyn	16	1,9	6	3,5	22	1,6
współwina uczestników ruchu	2	0,2	-	-	4	0,3

W 2002 roku najwięcej wypadków drogowych spowodowali kierujący pojazdami, obywatele takich państw jak: Niemcy (170 wypadków – 21,4%), Ukraina (150 wypadków – 18,9%), Litwa (71 wypadków – 8,9%), Białoruś (56 wypadków – 7,1%). Można to wytłumaczyć tym, że Polska z racji swego położenia jest krajem tranzytowym i zdecydowanie największy odsetek cudzoziemców wjeżdżających i przejeżdżających przez nasz kraj to obywatele państw ościennych; szczególnie z linii wschód – zachód.

Główne przyczyny wypadków z winy cudzoziemców - kierujących pojazdami

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem cudzoziemców w układzie województw*.

Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	132	7,9	7	5,0	70	7,8
Kujawsko - pomorskie	41	2,4	3	2,2	10	1,1
Lubelskie	149	8,9	18	12,9	92	10,3
Lubuskie	82	4,9	15	10,8	56	6,2
Łódzkie	93	5,5	12	8,6	42	4,7
Małopolskie	88	5,2	2	1,4	46	5,1
Mazowieckie	165	9,8	22	15,8	81	9,0
Opolskie	55	3,3	3	2,2	29	3,2
Podkarpackie	72	4,3	4	2,9	42	4,7
Podlaskie	89	5,3	8	5,8	39	4,3
Pomorskie	95	5,7	4	2,9	50	5,6
Śląskie	122	7,3	10	7,2	61	6,8
Świętokrzyskie	37	2,2	-	-	23	2,6
Warmińsko-mazurskie	60	3,6	9	6,5	25	2,8
Wielkopolskie	165	9,8	9	6,5	105	11,7
Zachodniopomorskie	115	6,8	2	1,4	70	7,8
Komenda Stołeczna Policji	121	7,2	11	7,9	56	6,2

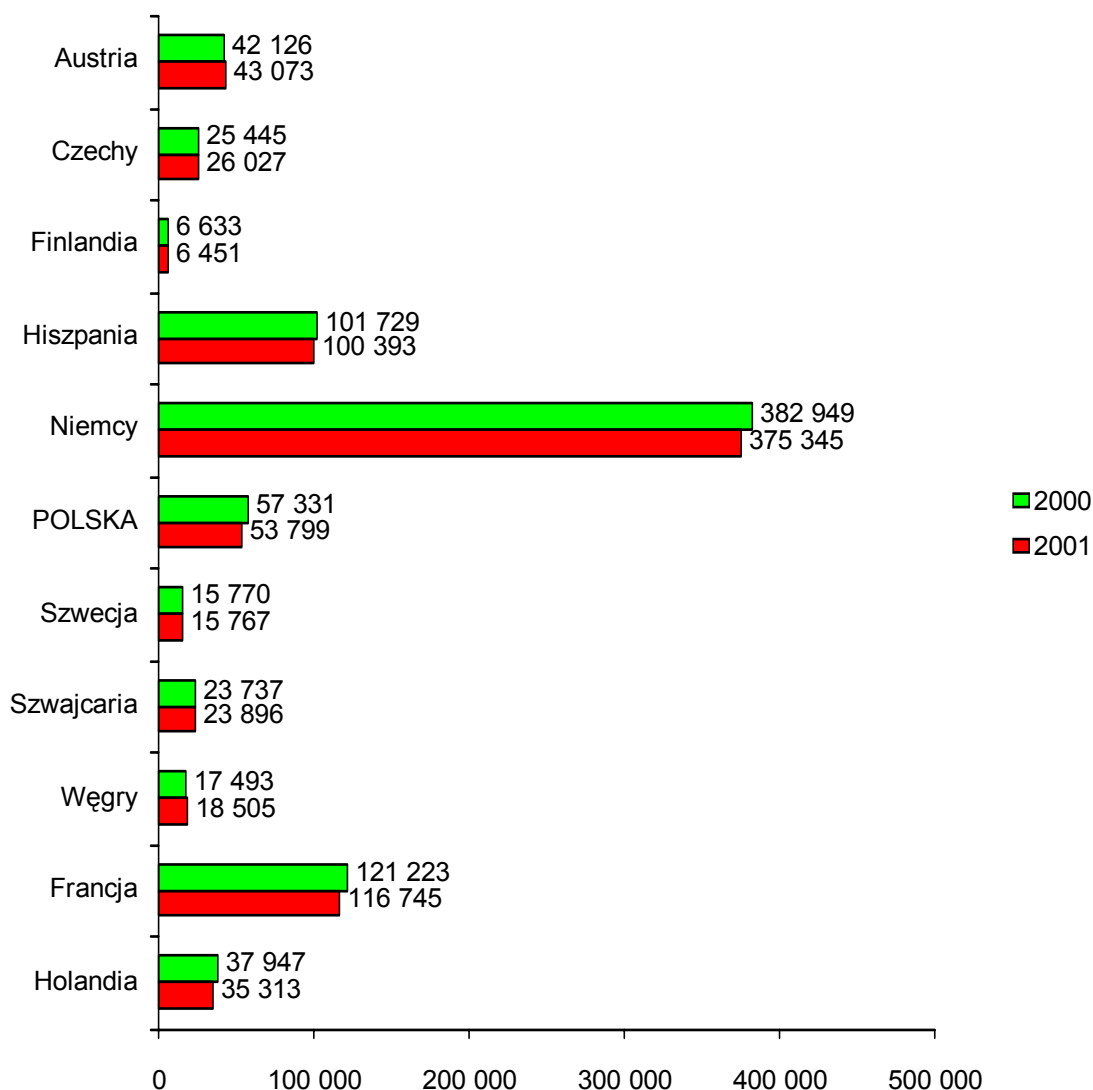
Duża ilość zdarzeń z udziałem cudzoziemców w 2002 roku zaistniała w województwach przygranicznych. Przyczyną tego jest wzmożony ruch obcokrajowców w tym obszarze. Czasowy pobyt obywateli obcych państw na obszarze województwa mazowieckiego i m.st. Warszawy powoduje również zwiększenie ilości wypadków z udziałem tej grupy osób.

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko cudzoziemcy - uczestnicy wypadków.

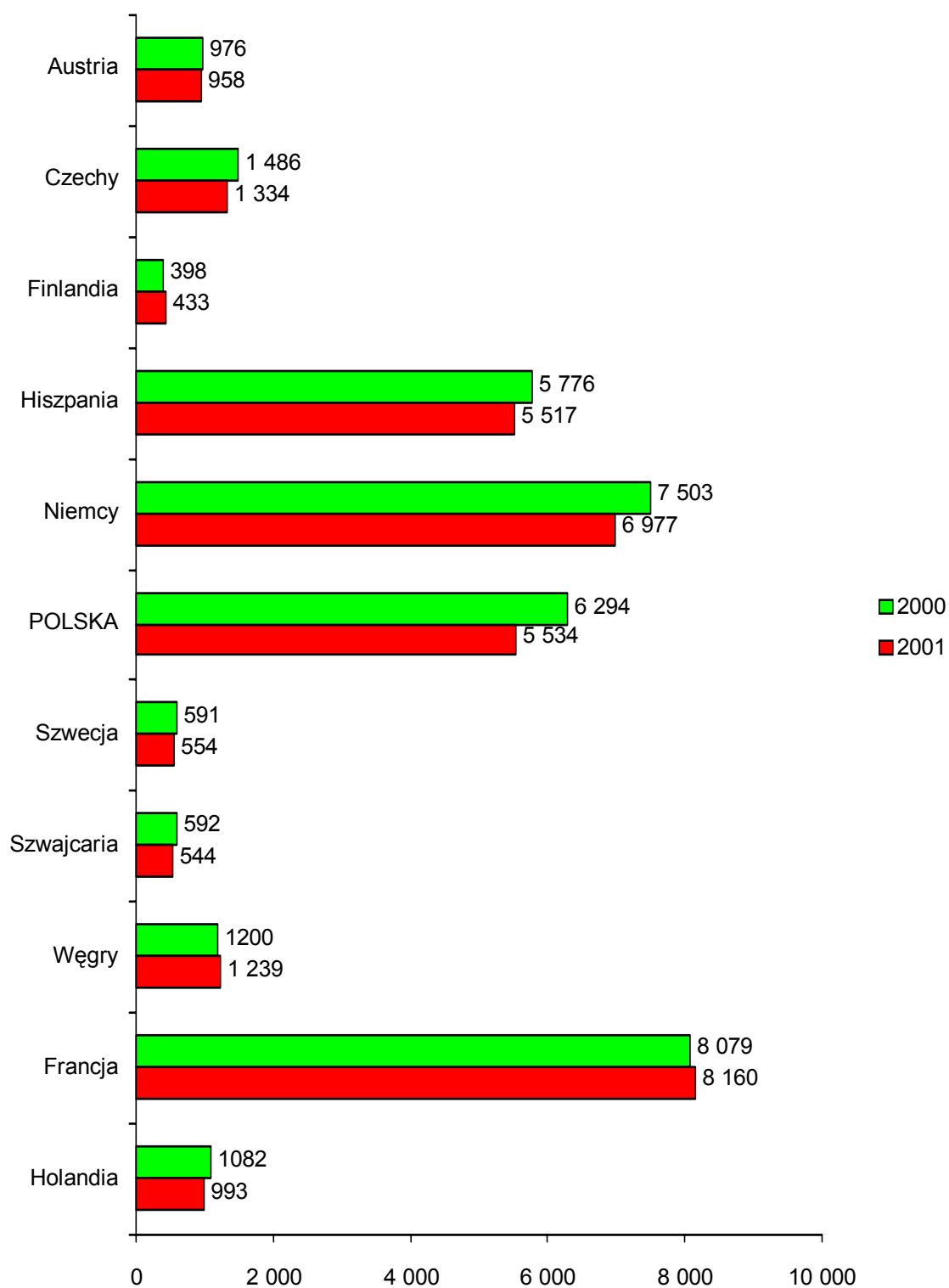
IX. Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego w innych krajach europejskich.

W rozdziale tym przedstawiono niektóre dane dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych państwach. Informacje te zostały przekazane Komendzie Głównej Policji przez Instytut Transportu Samochodowego, a pochodzą z międzynarodowej bazy danych o wypadkach drogowych IRTAD (International Road Traffic and Accident Database). Prezentowane dane są najaktualniejszymi dostępnymi w chwili opracowywania analizy.

Liczba wypadków drogowych

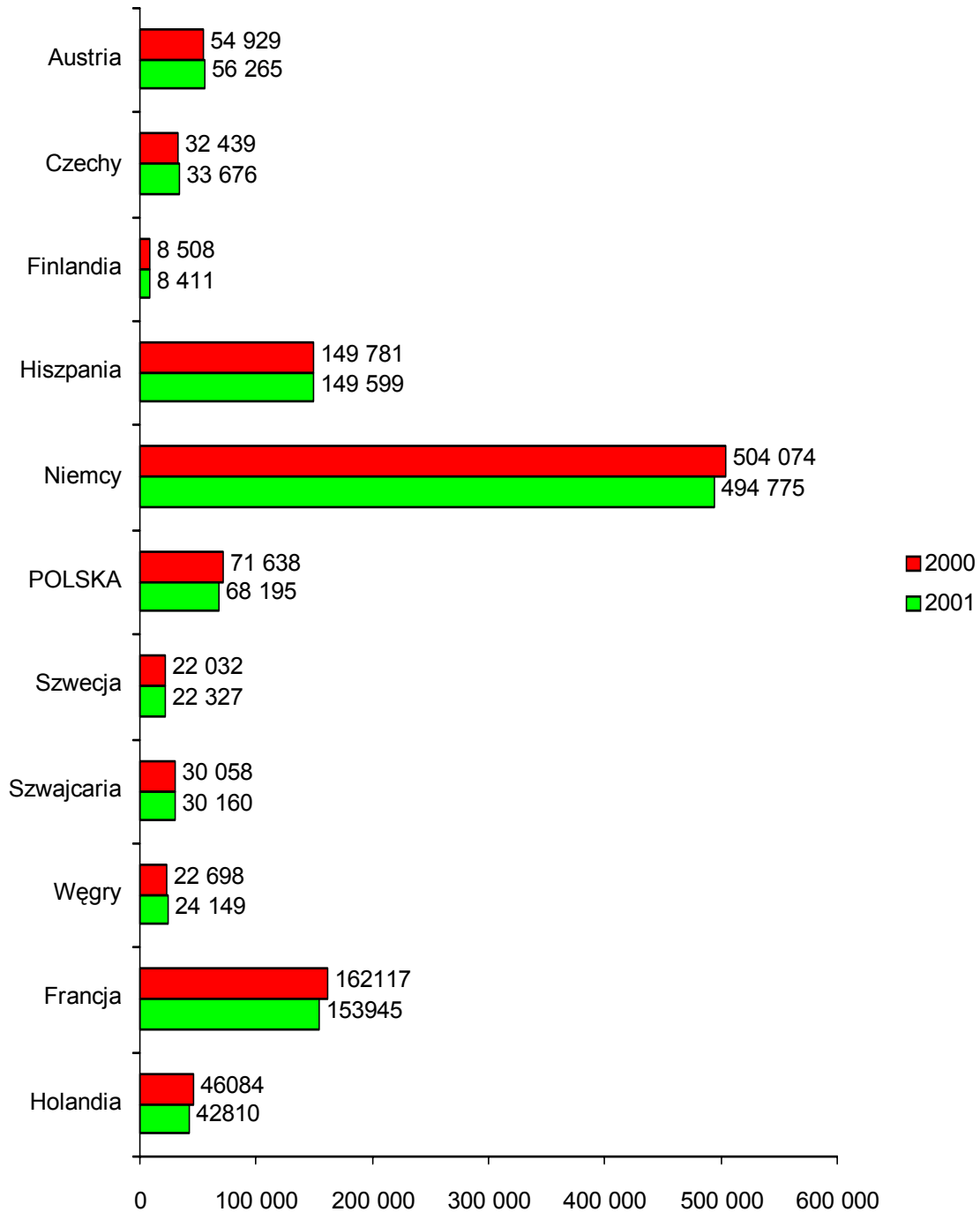

Liczba zabitych w wypadkach

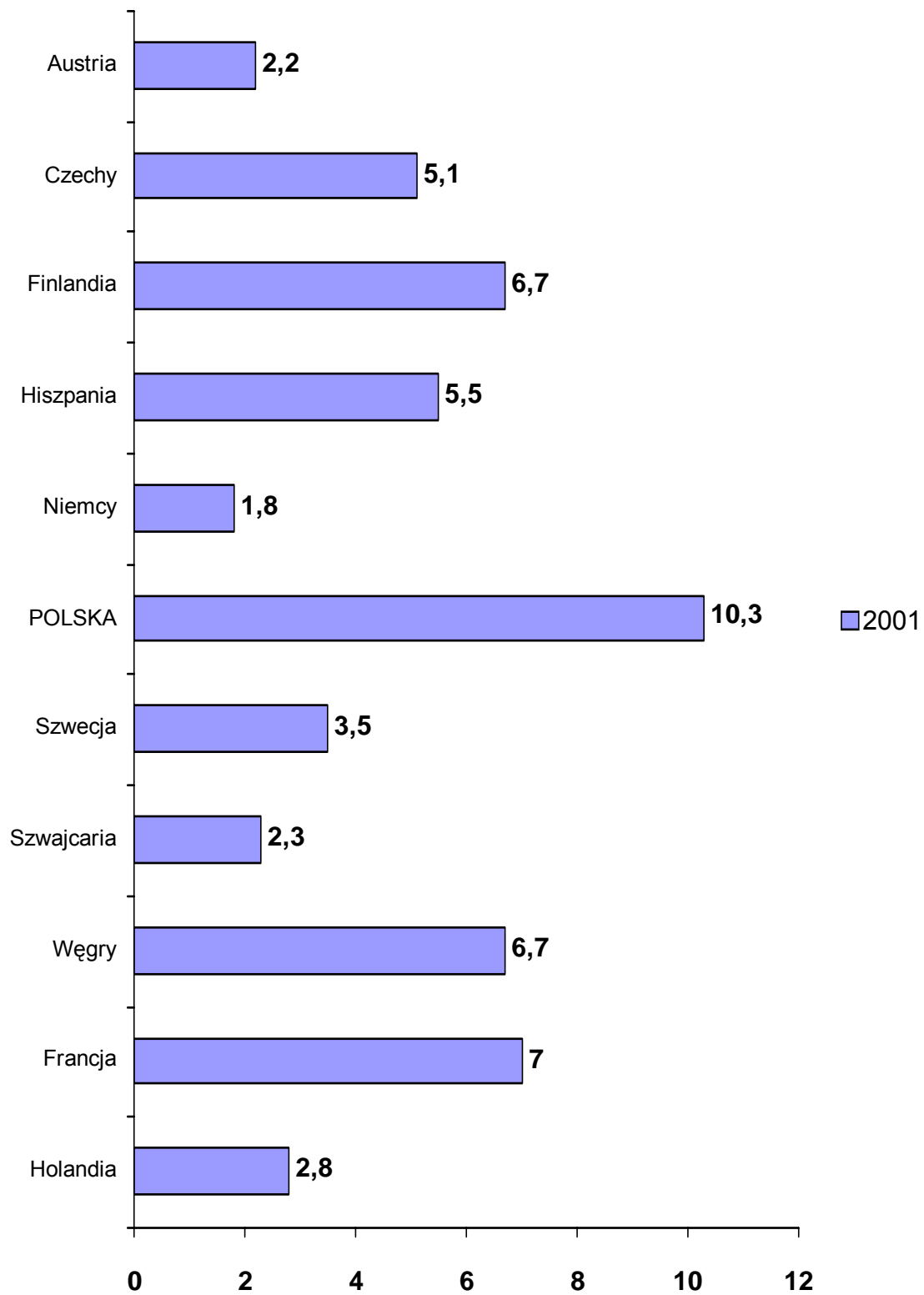

Liczba rannych w wypadkach

Zabici na 100 wypadków

Ranni na 100 wypadków

